

Pärskeitä

1. 2001-2002

Syksyn suositut

Naisille ja miehille
**UNDERGROUND
STEELCAP**

862,-

Naisille **TARJOUS**

287,-
~~338,-~~

TP
TEN POINTS

624,-

**KENKÄ
MARSKI**

Mannerheimintie 8, puh. 608 610

AVOINNA ark 10-19, la 10-17

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	3
Ressun lukio, 110- vuotias vanhus	4
Reetta Nurmo	
Helsingin ympäristö	5
Niilo Kiesiläinen	
Asfalttisoturi, löydä itsesi metsässä	6
Katariina Riekkola	
Herttinen sentään tätä maailmaa	8
Jenni Stenman	
Mikä hiljainen hetki?	9
Heini Ahokas	
Kasvissyönti	10
Anna Ruusila	
Luonnon lyhyt historia	12
Helena Sorva	
Hatten är din	14
Jezsichka	
Valoa kansalle!	15
Elina Arkko	
Niin makaa kuin petaa	16
Petja Orre	
Taru ihme luontohippiäisestä	17
Karoliina Valo	
Ihmisen kloonaus	18
Martti Uotila	
Kuin klooniquattro	19
Niilo Kiesiläinen	
Me ympäristön ystävät ja viholliset	20
Terhi Paikkala	
Taistelkaamme!	21
Laura Peltonen	
Ympäristö-gallup	22
Sanna Alkio	
Milla Sonninen	
Matka roskien ihmeelliseen maailmaan	24
Hannamari Uotila	
Näin sinustakin voi tulla ympäristöaktivisti!	26
Reetta Nurmo	
Stressikärpänen	27
Krista Viren	
Sanottua	28
Strangers in Helsinki	30
Elle Yli-Ojanperä	
Emmi-Maaria Lehtimäki	
Sarjakuva	31
Veera Nissonen	
Vastaava opettaja	
Ilkka Kuivalainen	
Päätoimittaja	
Veikko Eranti	

Pääkirjoitus

Ympäristö: puut, pensaat, joet ja mäet. Pienet oravat vipeltämässä jaloissa, varpunen jouluaamuna. Tulessa huojuvat haavanlehdet, luminen huippu kuusessa. Tuuheaturkkinen karhu löntystää autiossa maisemassa.

Kuinka monen meistä todellinen ympäristö edellä kuvattu miljöö on? Suurin osa meistä tunnustautuu jonkinsorttiseksi luonnonsuojelijaksi, ainakin periaatteessa, ja silloin kun siitä ei koidu taloudellista vahinkoa itselleen. Mutta kuka teistä voi väittää huolehtivansa todellisesta ympäristöstään? Fakta on, että suurin osa meistä ressun penkkien kuluttajista asuu kaupungissa, ja jättää lehmät sun muut öttiäiset omaan arvoonsa. Kaupungista on kuitenkin hiukan hankala huolehtia noin niin kuin ympäristönä. Jos suosikki pöpelikkösi aiotaan panna halki, poikki ja pinoon, niin syllinen on selvä, iso, paha metsäyhtiö, ja sitä vastaa on helppo taistella. Vihollisella on kasvot. Mutta ikävä kyllä me emme kansoita betoni-metsiämme keskenämme, täällä tallustaa myös kaikenlaisia idiootteja, jotka eivät tajua omaa parastaan. Niinpä halutessamme lisätä elämänlaatuamme, pitää meidän oikeastaan tiputella tiedon kultajyviä suustamme toisten ihmisten aivokauraan, koettaa saada heidät uskomaan, että meillä kaikilla on haus Kempaa tallata betonipolkujamme, jos peltilehmiä ja poroja ei laidunneta pitkin poikin autuaita metsästysmaita. Homo homini lupus

Toiset kaksijalkaiset muodostavat ympäristömme myös pienemmässä mittakaavassa. Ehkä vielä kaupunkiakin tärkeämpää jokaisen meistä hyvinvoinnille on toinen. Ihminen pääsee kunnolla oikeuksiinsa vasta heimon jäsenenä, toisten ihmisten ympäröimänä. Läheisten muodostama sosiaalinen ympäristö on se lauta, jonka avulla singahtaa kohti tähtiä, samoin kuin trampoliini, joka estää meitä mätkähtämästä naama edellä katuun, kun kaikki ei mennytäkään aivan suunnitelmien mukaan.

Siinä missä varsinainen luonto kaipaa suojelua ja kaupungit kehitystä ja idealismia, tarvitsee myös sosiaalinen ympäristömme ylläpitoa. Jos unohtaa ystävänsä, tai käyttäytyy muuten vaan kuin pieni eläin, saattaa käydä niin, että kukaan ei olekaan pitelemässä kiinni trampoliinin reunoista, kun tulemme alas. Syksy kärjistää tällaiset reaktiot, ainakin meissä aina yhtä avoimissa suomalaisissa, kaikki ylitylkitaan, ja ollaan muutenkin vakuuttuneita globaalista salaliitosta meitä vastaan. Niinpä aivan naurettavakin syy saattaa saada aikaan naurettavan reaktion. Niinpä kehotankin teitä, iltojenne ratoksi, ymmärtämään ja kuuntelemaan toisianne. Eikä niitä muitakaan ympäristöjä unohtaa pidä.

Päätoimittaja Veikko Eranti

Ressun lukio, 110- vuotias vanhus

Ressun koulun pitkä ja maineikas historia alkaa vuodesta 1891 ja on sanomattakin selvää, että jokaisen todellisen Ressun tulisi se jo viimeistään tässä vaiheessa syksyä osata. Ykkösetkin ovat jo olleet koulussa kaksi kuukautta. Jos tiedostoissasi on aukko tässä kohtaa, kaivele Reittiopas reppusi pohjalta ja anna taudu Ressun mielenkiintoisen historian syövereihin! (Kirjoittajalle ei ole maksettu erityisen suurta summaa tämän kirjoittamisesta.)

7.9.2001

Ressun lukion tiloissa elettiin hyvin epätavallisia hetkiä. Koulumme täytti ne kunniakkaat 110 vuotta, ja päivää juhlistettiin koko koulun voimin, eikä tavallisia oppitunteja ollut koko päivänä.

Koulu alkoi kaikilla vasta kymmeneltä, ja varttia ennen Kalevankadun puolen portista virtasi siististi puettuja ressuja sisään. Ensimmäiseksi pääsimme tallentamaan ajatuksiamme rakkaasta opinahjostamme. Pikkuhiljaa siirryimme kukin luokka tarkkan minuuttiaikataulun mukaisesti

ruokalaan nauttimaan juhla-lounasta, johon kuului kaikki oleellinen alkumaljoista ja rehtorin puheesta jälkiruokakonvehteihin. Ateria tarjottiin pöytiin asiaan kuuluvalla tavalla, ja ilmassa oli totisesti juhlava tunnelma.

Päivän huipentuma oli varsinainen juhla, joka vietettiin Vanhalla ylioppilastalolla. Juhla koos-

tesharjun säveltämän, sovittaman ja sanoittaman teoksen. Klassisen musiikin linjaa jatkoi Sini Virtanen taituroiden viululla Lauri Ahokkaan säestäessä flyygeliillä. Varsinaista aihetta ehkä parhaiten kuvasi lukion lausuntaryhmän tulkitsema esitys Ressun ja Suomen historiasta. Juhla loppui valovoimaiseen bändishow'hun,

jossa kuultiin eri vuosikymmenten hittejä aina Spice Girlsistä ja Backstreet Boysista Gloria Gaynoriin ja Abbaan.

Opiskelijoista koostuvan yleisön osuus päättyi n. kello 14, mutta esiintyjien urakka jatkui vielä illalla, kun sama juhla esitettiin vanhoille ressuille. Lisänä päivän juhlaan oli lukion teatteriryhmän esitys Romeo ja Julia,

joka luvattiin esittää myös nykyisille ressuille tulevaisuudessa (!).

Päivä oli onnistunut ja monesta muustakin olisi varmasti hauska jos Ressun synttäreitä juhlistaisiin useamminkin. Suuret kiitokset ja kumarrukset päivän eteen puurtaneille!

tui "Ressun oppilaiden korkealaituisista esityksistä" (suora lainaus päivänohjelmasta) ja yllätti useat vieraat monipuolisuudellaan.

Ohjelma alkoi perinteisesti rehtorin puheella, jonka jälkeen lukion kuoro esitti ensiesityksenä koulumme oppilaan Jaakko Kor-

Helsingin ympäristö

”Ihminen jatkuu itsensä ulkopuolelle ympäristöön monilla tavoilla. Tätä sanotaan myös ympäristön kokemiseksi. Voimakkaimmillaan ympäristö vaikuttaa ihmisten hyvinvointiin silloin, kun se esittäytyy elävänä luonnonympäristönä. Olipa se pohjoista havumetsää tai tropiikin sademetsää tai vaikkapa meren ulappa, ihminen ymmärtää sen kieltä, koska hän aavistaa sen maisemissa, kasveissa ja eläimissä samoja luonnollisia rakenteita ja prosesseja, joista hänen oma minuutensaakin muodostuu. Tätä samankaltaisuuden välitöntä ymmärtämistä ilman sanallisia selityksiä tai älyllisiä apukäsitteitä nimittäisin kauneuden kokemukseksi.”

Helsingin luontoalueet ovat kaupunkilaisten etuoikeus ja paikka heille kokea kauneutta ja itsensä ymmärtämisen kokemuksia. Harva suurkaupunki omaa niin monia viheralueita ja puistoja kuin Helsinki lähialueineen. Keskuspuiston lisäksi Helsingissä on myös useita saaria, joiden luonto on hyvinkin monipuolista. Muita isompia virkistysalueita ovat Viikin laakso ja siihen idässä rajautuva Herttoniemen metsäselänne, Mätäjoen laakso kaupungin länsiosassa, Vantaanjoen laakso sekä Vuosaaren metsäiset alueet rantavyöhykkeineen. Viikissä ja Haltialassa on myös peltoalueita ja melko luonnonvaraista metsää, jonne on varmaan-

kin moni hiihto- tai eväsretki nuorempana suuntautunut.

Helsingissä oli vuoden 2000 alussa kaikkiaan 38 luonnon-suojelualuetta ja 32 luonnonmuistomerkkiä, joista yksi on pihlajamäessä sijaitseva, Suomen vanhin hiidenkirnu. Kasvilajien määrä on Helsingissä kenties suurempi kuin missään muualla Suomessa samankokoisella alueella. Kantakaupungin laidoilta tavataan helposti jo 300-400, parhaimmillaan jopa yli 400 lajia! Helsingistä löytyy runsaasti erilaisia lintujen elinympäristöjä saaristosta ruovikkoihin merenlahtiin sekä peltoaukeista metsä-alueisiin. Yleisimpiä lintuja ovat västäräkki, kalalokki, peippo ja kivitasku. Luonnonvaraisista nisäkäslajeista Helsingissä elää vuonna 1990 julkaistun selvityksen mukaan muun muassa seuraavia lajeja: orava, siili, rusakko, kärppä, myyrä, hirvi, metsäjänis, ketu, lumikko, minkki, mäyrä, päästäinen, supikoira ja lepakko. Suurpedoista on Helsingissä havaittu ainoastaan ilves.

Helsinki voi siis olla varsin ylpeä ympäristönsä lajirikkaudesta. Lisäksi edellä mainitut viheralueet, hyvin säilynyt saaristo ja luontonsa puolesta edustavat merenlahdet tuovat vihreän virkistytymiskeitaan jokaisen kaupunkilaisen ulottuville. Toisaalta jatkuvasti kasvava väestö luo paineita ympäristöä kohtaan. Helsingissä on myös edelleen

runsaasti ratkaisua vaativia ympäristöongelmia, joista pahimpana pidetään keskustan ja suurten liikenneväylien lähiympäristön huonoa ilmanlaatua. Energiatuotannon ja teollisuuden vähennettyä rikkipäästöjään, on liikenteen aiheuttamien saasteiden merkitys korostunut. Energiatuotannon päästöt muodostavat vähentyneestä roolistaan huolimatta Helsingin metsäalueille suuren happaman laskeuman, joka tosin on merkittävältä osaltaan peräisin Keski- ja Itä-Euroopasta kaukokulkeutena.

Ilmanlaadun suhteen Helsinki pärjää silti varsin hyvin suurille eurooppalaisille kaupungeille. Edullinen sijainti mereen pistävällä niemellä luo kaupungin ilmalle hyvät sekoittumisolosuhteet. Poikkeuksena ovat tyynet, kylmät pakkasjaksot, jolloin kylmän ilman kerrostuminen lähelle maata aiheuttaa liikenteen epäpuhtauksien kasaantumista hengitysilmaan. Muita vuodenaikoihin liittyviä ongelmia ovat keväiset pölypilvet sekä talvisesta teiden suolauksesta ja hiekoittamisesta aiheutuvat epäpuhtaudet.

Lähteenä: Helsingin kaupungin ympäristökeskus.

Asfalttisoturi, löydä itsesi metsässä

Mitä nykyihminen pitää tärkeänä, ja millä sijalla ympäristö on elämässämme? Itse kunkin on aika ajoin terveellistä tarkistaa suhtautumistaan luontoon. Astelepa peilin eteen ja kohtaa totuus rohkeasti silmästä silmään. Katsooko sinua metsien keijukainen, energiansa luontoäidin helmoista ammentava boheemikko vaiko paljasjalkainen kaupunkilainen kokis kädessä? Seuraavasta kahdesta kuvauksesta voit yrittää tunnistaa itsesi.

"Eräänä lämpöisenä kesäaamuna istuin järven rannalla kuluneella puulaiturilla. Jalkani lepäsivät veden suloisen viileässä hoivassa. Pienet virtaukset pyörivät varpaideni välissä. Se kutitti. Tutkailllessani taivaalla lipuvaa pilvenhattaraa kuulin hiljaista musiikkia. Saatoin tuntea sen läsnäolon. Musiikki kumpusi jostain hyvin syvältä sydämeni sopukoista. Minä kutsuin uutta ystävää, jotain suurta voimaa. Silloin kuulin uuden sävelmän. Koko luonto ympärilläni soi. En ollut eläessäni kuullut mitään niin kaunista. Vartaloni kävi kevyemmäksi ja kevyemmäksi, kunnes kaikki vaikutti painottomalta. Maalliset murheeni katosivat lopullisesti, ja tilalle tuli jotain uutta. Kutsuuni oli vastattu. Uusi ystäväni, rakkaimpani ja elämäni sisältö oli luonto. Kastepisara lehtien päällä, yölevon jälkeen hiljalleen avautuvat kukkaset,

lempeä suvituuli ja jylhä metsä. Kaikki ne pysyivät minua luokseen. Ymmärsin niiden sanomaa, tunteita.

Halusin nähdä ja kokea, tuntea nenässäni ruohon tuoksun, tunnustella paljailla jaloillani jäkälän ikuisuutta ja sammalen tuoreutta. Tahdoin kuulla lähteen heleän pulputuksen, kostuttaa huuliani sen kirkkaalla vedellä. Janosin elämää. Sillä hetkellä tiesin mitä minusta oli tuleva. Luonnonlapsi, jonka Äiti Maa kätki syliinsä. Vesi vietteli ja tuuli hyväili minua. Antauduin niille täysin siemauksin, koko sydämehtäni. Kuuluin sinne, mistä kaikki elämän alkuvoima kumpusi. Muutuin osaksi sen sykettä."

Jos ei aivan tärpännyt, vilkaise vaikka seuraavaa esimerkkiä.

"Olen urbaani henkeen ja vereen – ja ylpeä siitä. Rakastan mukavuuksia enkä voisi elää ilman televisiota, kännykkää, mini disciä ja sushi-baaria. Koulun pakolliselle vaellusretkelle raahasin mukaan kenkien kuivaimet, ripsikihartimen ja föönin. Kehtaan epäröimättä jäädä sohvannurkkaan nautiskelemaan sähkölämmityksestä muiden suunnatessa telttaretkelle räntäsateeseen. Minäkö en muka ulkoile? Laukkaanhan kuin pillastunut hirvi vaateliikkeestä toiseen alennusten perässä, mitä enemmän ostan, sitä enemmän säästän. Jos se ei jo käy retkestä, niin

mikä sitten! Pankkikortin ulkoiluttaminen on raskasta puuhaa. Shoppailukierroksen jälkeen jalkapohjia jomottaa kuin olisi maratonin juossut. Ei siinä muuta kuin varata aika jalkahoitolasta. Makaan pehmeällä patjalla rauhoittavan musiikin humistessa korvissa. Jalkani hangataan putipuhtaiksi, sivellään ylellisillä voiteilla, ja lopuksi kynteni lakataan. Kynsilakka on sävy sävyyn asuni kanssa. Seiluliittigeelin aromikas tuoksu hellii aistejani. Kyllä elämä on ihanaa.

Kävelen rakastamaani ostoskatua pitkin. Kaupungin hälinällä on rauhoittava vaikutus, ja asfaltin pinnasta voi seurata vuodenaikojen vaihtumista. Etenkin nautin kesän tieremonttien nostattamasta silkinhienosta pölystä ja ajasta, jolloin syyssade saa asfaltin kiiltämään vedestä niin, että mainosvalot heijastuvat sen pinnasta."

Jos et vieläkään tunnistanut itseäsi näiden hieman ääripään tapausten seassa, on aika testata elämän arvojesi konkreettisesti. Valitse tähtäimeesi jokin suurikokoinen puu, mielellään kauempaa kuin kotikatusi varrelta, vaikkapa metsiköistä. Lähesty sitä rauhanomaisesti ja kunnioittavasti. Älä erehdy kadottamaan katsekontaktia. Itse valitsin korkeimman kuusen, minkä löysin. Sen paksut oksat ojentelivat itseään houkuttelevasti. Tämän pitäisi olla helppo tapaus. Käsi

tuonne, jalka tukemaan ja ponnistus! Tuloksena pieni revähtymä reidessä, mutta pääasia on, että kukun nyt latvustossa. Hyvä on, myönnän lioittelun: päätäni huimaa puolentoista metrin korkeudessa.

Kaarnan kohouma painaa häntäluutani, mutta olen ekstaasisissa. Vain minä ja tämä puuvanhus – mitä salaisuuksia se kätkeekään uumeniinsa. Ilon ol-

lessa ylimmillään intoudun matkimaan satakielen liverrystä, välittämättä koiran ulkoiluttajan mulkoilusta. Hyppään alas suoraan koirankakkaläjään ja alan suorittaa omaa spontaania tanssiani. Kengät lentävät pusikkoon kuin minua hallinneet kahleet. Tuntuu kutkuttavan kiduttavalta hyppiä havunneulasten päällä, minä masokisti.

Yhtäkkiä rannekelloni alkaa

piipata vaativasti. Ahaa, Sinkkuelämää alkaa tv:stä ja mahakin mouruaa jo pastaa. Kerään tavarani vaivihkaa, sipaisen valtoimet hiukseni takaisin letille, suoristan hameeni halkion ja lähdän kopistelemaan kotia kohti. Nostan kättäni Puulle ja huikkaan: "Huomiseen."

Herttinen sentään tätä maailmaa

Kaikki tietävät lehtori **Arja Paavolan**, tuon oululaisen lyhyenlännän opettajan, joka pyyhältää opettajanhuoneesta aina välitunnin lopussa maantiedon ja biologian luokkien suuntaan. Mutta kuinka moni tietää Paavolan virasta koulun kestävän kehityksen koordinaattorina? Harvoin näkee opettajan opettavan kursseja niin huolestuneena ja aidosti kiinnostuneena kuin Paavola opettaa kestävään kehitykseen liittyviä kurssejaan. Paavolan GE2-kurssilla heikkohermoiset joutuvat helposti masennuksen valtaan, kun opettaja puhuu energiakriiseistä, nälänhädistä, kuolemasta, ympäristötuhoista ja köyhyydestä.

Mistä sitten moinen kiinnostus? Osittain se on varmaan peräisin lapsuudenkodista — Paavolan isä on nimittäin geologi. Muutenkin perheessä puhuttiin paljon luonnon tilasta. "Se on aina tuntunut läheiseltä", Paavola kommentoi. Hän kuitenkin kiistää, että lapsuus olisi ollut ainoa syy ympäristöstä kiinnostamiseen. Toinen suuri kiinnostuksen aiheuttaja oli, kun hän lähti lukemaan biologiaa ja maantietoa yliopistoon. "Maailmassa menee päin peppua", Paavola arvioi lyhyesti ja ytimekkäästi.

Asennekasvatus ja reilu kauppa tärkeitä

Tällä hetkellä Paavola ei tee ympäristöä auttavaa vapaaehtoistyötä, mutta nuorille ihmisille hän suosittelee lämpimästi ulkomaille

lähtemistä. "Siellä tehdään sellaisia talkootöitä porukalla jonkin asian hyväksi lähinnä ruokapalkalla", hän kertoo. Itse hän voisi ajatella jonkinlaista kotimaassa järjestettävää talkootyötä, jota varten kurssitetaan ihmisiä.

"Tietysti pienetkin asiat auttavat", Paavola muistuttaa. "Kierätyks on tärkeää, mutta täytyy ottaa huomioon, ettei se vielä maailmaa pelasta." Hän korostaakin näissä asioissa nuorten asennekasvatusta ja arvomaailman läpikäymistä. Reilu kauppa on myös hänen mielestään todella tärkeää. "En ikinä osta Chiquita-banaaneja! Jätän vaikka mieluummin ostamatta! Viimeiseen pariin viikkoon ei kaupassa ole ollutkaan reilun kaupan banaaneja, joten olen elänyt ilman."

Vaikka Paavolan mielestä maailmanparantaminen ei ole riippuvainen ammatista, myöntää hän kuitenkin joidenkin ympäristöstä välittäville ihmisille soveltuvien jatko-opiskelupaikkojen olemassaolon. "Geofysiikkaa olen yrittänyt suositella pojalleni", hän kertoo innoissaan. "Siinä on näet se ekologinen puoli olemassa. Myös biologiassa on olemassa ympäristöekologian osasto."

Kerskakulutus suurempi ongelma kuin karhujen ammunta

"Voi kauheata, en ole koskaan arvostanut näitä keskenään",

Paavola henkäisee, kun häneltä kysytään vakavinta ympäristöongelmaa. "Herttinen sentään... kyllä se on tämä länsimainen mielenkulutus." Hän perustelee valintaansa sillä, kuinka se tuottaa lukuisia ympäristöuhkia. "Kerskakulutus on turmioksi", hän tokaisee vakavana. Oppitunneilla hän usein yltyy selittämään amerikkalaisen kulttuurin jonkinasteista turmiollisuutta. "Kyllä siinä yhteiskunnassa on jotain mätää, jos ihmiset sanovat yhdeksi harrastukseksi shoppailun!"

Uhanalaisista lajeista puhuttaessa Paavola menee mielteliääksi. "Kyllä pandoja, tiikereitä ja liito-oravia on kiva suojella, kun ne ovat niin sympaattisia, mutta sittisontiainenkin tarvitsee suojelua." Paavola myös myöntää ymmärtävänsä ihmisiä, jotka eivät ole kovinkaan intohimoisia eläinsuojelijoita. "Meidän mökki on aivan itärajan tuntumassa, ja minua oikein pelottaa, kun siellä liikkuu niitä karhuja! Ymmärrän kyllä, jos joku haluaa oman turvallisuutensa vuoksi ampua karhuja."

Entä mikä sitten on ihmiskunnan kaikkien aikojen suurin virhe? "No se, että se otti sen omenan sieltä puusta ja söi sen..." Loppukevennys jää hieman haperoksi, kun Paavola menee taas vakavan ja huolestuneen näköiseksi. "Ydinaseen kehittäminen oli iso virhe. Sen voi vielä korjata, kun Mao tapattaa suuren joukon varpusia, mutta ydinase on ja pysyy", hän kommentoi.

Mikä hiljainen hetki?

Tämä teksti saattaa herättää ihmisissä paljon negatiivisia tunteita. Jos niin käy, olen vilpittömästi pahoillani.

Asiaan. Ihmettelin syvästi hiljaista hetkeämme, jonka vietimme Yhdysvalloissa kuolleiden hyväksi. Tiedän, että tämä käsky hetken vietosta tuli opetushallitukselta, joten en syytä ketään koulumme ihmisistä. En itse asiassa syytä ketään, kunhan vain ihmettelen.

Mietin vain mikä oikeus meillä oli viettää tämä hetki. Jos vietämme hetken jenkeille, miksemme voi viettää hetkeä myös kaikkien niiden lasten hyväksi, jotka kuolevat Afrikassa aidsiin, tai koko ajan sodissa ja muissa terroristihyökkäyksissä kuolevien hyväksi. Miksi USA:lla on oikeus sympatiaamme mutta Afrikalla ei? Mitä jos tämä isku olisikin

tapahtunut Intiassa tai vaikkapa Kiinassa. Olisimmeko me silloin viettänyt hiljaisen hetken.

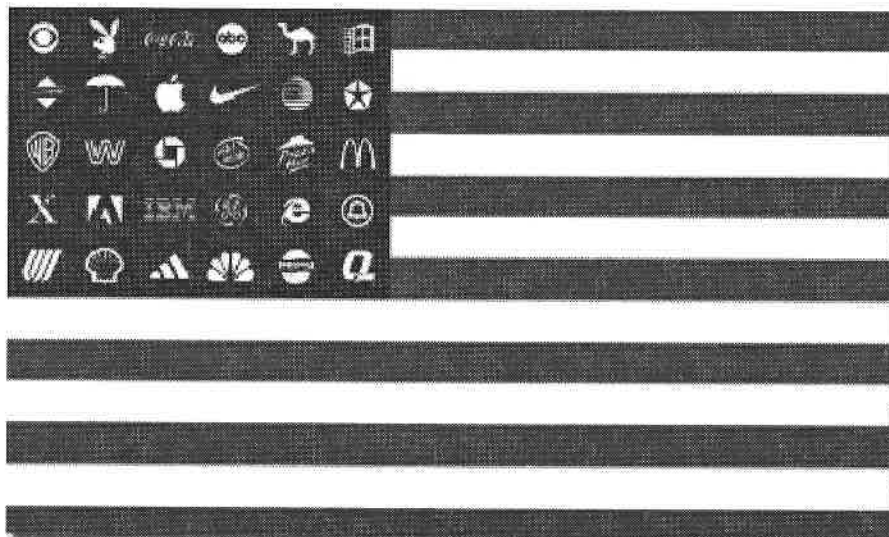
Mikä hyöty tästä hiljaisesta hetkestä edes oli? En usko, että kenenkään ihmisen mieli parani tai edes pysyi samana tämän hetken takia. Se tuotti ihmisissä vain lisää surua tai vihaa. Sitä paitsi en usko, että kenenkään amerikkalaisen suru vähenee, jos he tietävät, että jossain Suomen koulussa vietetään heidän omaisilleen tai läheisilleen hetki. Mielestäni tämä hetki oli vain "byrokratiaa byrokratian takia".

Kukaan ei nyt muista mitään kaikkea pahaa Yhdysvallat on maailmalle tehnyt. Kaikki vain surkuttelevat sitä mitä nyt on tapahtunut. Entä kaikki Yhdysvaltojen hyökkäykset Lähi-itään, eikö niitä hetkiä muisteta? Sekin

kertoo jotain, että Yhdysvallat muiden NATO-maiden avustuksella haluaa kostaa tämän terroriteon. Eikö ole väärin tappaa vain lisää ihmisiä vain sen takia, että tuntisivat itsensä taas maailman navaksi.

Älkää nyt käsittäkö väärin, minä en todellakaan pidä tätä terroritekoa oikeana, se oli hirveä. Mielestäni vain tapa, miten ihmiset suhtautuvat tähän tekoon, on arveluttava.

Yhdysvaltojen ulkoministeri sanoi, että tämä ei ollut isku vain Amerikkaa, vaan koko sivistynyttä maailmaa vastaan. Onko siis koko Eurooppa uhattuna? Pommitetaanko meitäkin? Tuskin. Minä en ainakaan tunne oloani lainkaan uhatuksi. Minussa on varmaan jotain pahasti vialla.

Kasvissyönti –luonnon puolesta luonnottomasti?

Kasvissyönti on Suomessa korostetun moderni ilmiö. Se on saavuttanut suosiota erityisesti nuorten, naisten, kaupunkilaisten ja koulutettujen keskuudessa. Usein ”porkkanapurijat” tungetaan kuitenkin samaan lokeroon kettutyttöjen, talonvaltaajien ja muiden hassujen hörhöaktivistien kanssa. Kasvissyönti leimataan ohimenevänä muoti-ilmiönä, mutta todellisuudessa sillä on mittaamattoman pitkät jäljet: Jo ennen ajanlaskun alkua elänyt Pythagoras kehitti meidän kaikkien rakastaman kolmiolauseensa pelkkien viikunoiden, oliivien ja vastaavien antamalla energialla.

Kasvissyönti –luonnotontako?

”Ihminen on syntynyt lihan-syöjäksi, ei se heinillä elä. Kasvissyönti on luonnon-vastaista!” väittävät jotkut ja erehtyvät suuresti. Biologisilta ominaisuuksiltaan ihminen sijoittuu jonnekin varsinaisten lihan-syöjien ja varsinaisten kasvissyöjien välimaastoon.

Lihasta luopumista voidaan perustella mitä moninaisimmilla syillä. Yksi peruste on tiettyihin uskontoihin liittyvät ruokarajoitukset. Tiedostavat yksilöt jättävät lihan erilaisista eettisistä syistä. Lihan tehotuotannossa eläinten oikeudet ovat näet huvenneet olemattomiin. Tuotanto rasittaa useita kehitysmaita, joi-

den viljasato ei suinkaan päädy lievittämään maan omien kansalaisten nälänhätää, vaan teollisuusmaihin karjan ruoaksi, jotta länsimainen laiskanpulskea ihminen saisi vuosittaisen 72 kilon liha-annoksensa. Totta kai teollisuusmaissakin tuotetaan viljaa, mutta köyhien valtioiden osalle lankeava taakka on suuri. Tähän syykategoriaan voidaan liittää myös ekologiset perusteet: maapallo on vaarassa menettää keuhkonsa, sademetsät, osaksi myös siksi että niitä raivataan karjan laidunmaiksi. Näihin puolestaan iskee ennemmin tai myöhemmin eroosio, jonka tuhoama aavikoitunut maisema on lohdu-ton näky.

Jotkut kasvissyöjät vetoavat terveydellisiin perusteisiin. 400-luvulla eKr. maapallolla tallannut Hippokrates alleviivasi ravinnon merkitystä sairauksien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa sekä terveyden ylläpitämisessä. Kasviravinto auttaa pitämään elimistön puhtaana kuona-aineista.

Kasvissyönnille löytyy taloudellisiakin syitä. Köyhän opiskelijan kukkaro pitää todennäköisesti enemmän juureksista kuin pihvistä. Joku taas luopuu lihasta vain, koska ei pidä sen mausta. Tätä perustelua tosin voivat käyttää myös lihansyöjät omaa näkemystään perustellessaan: lyövätkö muka kylmä avokadokurkkukeitto, hapankaali-puna-juurisalaatti tai voikukanlehtikää-

ryleet maussa vertoja murealle, pehmeälle, mausteista nestettä tihkuvalla possun sisäfileelle?

Kasvissyönnin rikas ja rakas monikasvoisuus

Alkujaan kasvissyönti pohjautui punaisen lihan poisjättämiselle. Nykyään kasvissyönnin alalajeja on kuitenkin lukemattomia: osaa niistä voisi kutsua paremmin kokonaisvaltaisiksi elämäntavoiksi kuin pelkiksi ruokavalioksi.

Yleisin kasvisruokavalion muoto on ehkä **laktovegetarismi**. Siihen eivät kuulu liha, kala tai kananmunat, maitotuotteet kylläkin. **Lakto-ovovegetaristi** eroaa edellisestä suostumalla pistämään suuhunsa myös kananmunia. **Fennovegaanit** vanovat kotimaisuuden nimeen: käytettävä ruoka on mahdollisimman lähellä tuotettua ja se syödään niin tuoreena ja käsittelemättömänä kuin mahdollista. **Veganismi** puolestaan vaikuttaa kannattajansa jokapäiväiseen elämään myös ruoka-aikojen ulkopuolella. Vegaani näet välttää kaikkia tuotteita, joissa on eläinperäisiä aineksia tai joiden valmistamisessa on loukattu eläinten oikeuksia. Ei siis nahkakentkiä, villapaitoja tai markkinoiden parasta mascaraa, jos se on eläinkokeilla testattu!

Eksoottisempia kasvissyöjiä ovat **fruitariaanit** ja **elävän**

ravinnon syöjät. Fruitariaani kunnioittaa kasveja syömällä vain niiden satoa: hedelmiä, marjoja ja viljoja sekä eräitä vihanneksia, kuten kurkkuja, tomaatteja ja paprikoita. Juurekset fruitariaani jättää väliin, sillä niiden hyödyntäminen johtaisi kasvin kuolemaan. Elävän ravinnon syöminen ei suinkaan tarkoita sitä, että aterian täytyy vielä suuhun mennessään sätkiä. Kasvisruokaa ei vain kuumenneta yli 40 asteen ja yhdellä aterialla yhdistetään ainoastaan tiettyjä ruoka-aineita.

Makrobiotikka ja joogatyypinen kasvisruoka liittyvät kokonaisvaltaisiin elämäntapoihin. Makrobiotikka perustuu ruoka-aineiden kahtiajakoon: toinen ryhmä edustaa Jing-voimaa, toinen Jang-voimaa. Näiden voimien välille tulee löytää tasapaino. Eläinkunnan tuotteita vältetään, mutta kalaa saatetaan joskus syödä. Ruoan perusta on keitetty vilja, jonka lisäksi makrobiotikon ravinnoksi päätyvät esimerkiksi levät, palkokasvit, kiehauset vihannekset sekä sienet ja pähkinät.

Joogaravinnon periaatteen mukaan ruoka jaetaan kolmeen: *rajasiin*, *sattvaan* ja *tamaseen*. Rajas pistää kaiken liikkeelle, sattva ylläpitää liikettä ja tamas pysäyttää eli tuhoaa sen. Sääntö pääpiirteissään kuuluu, että sattva-ruokaa on suosittava ja rajas-ruokaa vältettävä. Sattvaan kuuluvat esimerkiksi viljat, pavut, hedelmät sekä useat maitotuotteet. Tamasta ovat esimerkiksi liha, kala, sienet sekä sipulit, ja rajasiin kuuluvat kahvi ja voimakkaat mausteet.

Viimeksimainittujen ruokavalioiden noudattaminen vaatii jo suurta sitoutumista. Miksi pitäisi tehdä elämänsä vaikeaksi ja alkaa säännöstellä syömisiään? Eihän kasvissyönnillä maailmasta saa parempaa paikkaa! Eihän kasvissyönnistä ole mitään konkreettista hyötyä!

Eikö? Jokainen voi miettiä sitä höyryävien lihapatojensa äärellä.

DON'T EAT MEAT!

Toimitussihteerit ja nettivastaavat

Hovi Henrik
Hotti Hannu
Tolvanen Pekka
Toimittajat ja kuvittajat
Ahokas Heini
Ahonen Matleena
Arkko Elina
Gaycarek Cheryl
Hannula Emilia
Hietala Anna
Konttinen Iiris
Assi Koskela
Kärki Piia
Lehtimäki Emmi-Maaria
Nousiainen Anna
Nurmo Reetta
Orre Petja
Paikkala Terhi
Palojärvi Pia
Peltonen Laura
Pentikäinen Marleena
Rantanen Matti
Riekkola Katariina

Rossi Viena
Ruusila Anna
Saario Taru
Soinikoski Heidi
Sonninen Milla
Sorva Helena
Stenman Jenni
Toivanen Laura
Tolvanen Pekka
Tuomi Maria
Turunen Sanni
Uotila Hannamari
Valo Karoliina
Viren Krista
Vähämaa Jessica
Wellman Anna
Wernick Alina
Yli-Ojanperä Elle
Taittajat
Kiesiläinen Niilo
Pohjalainen Anna
Uotila Martti
Päätoimittaja:
Eranti Veikko

Luonnon lyhyt historia

Usko, toivo ja hedelmäutteet

Uskonnon käsite on yhtä vanha kuin inhimillinen tietämättömyys. Tarve selittää, ymmärtää ja kontrolloida asioita ja tapahtumia on kutonut ympärilleen lukemattomia kerroksia mystiikan sekaista seittiä. Arvaamattomat, hallitsemattomat ja varhaisille kulttuureille usein uhkaavat luonnonvoimat olivat otollisia palvontakohteita ihmisille, jotka toivoivat voivansa hengen palolla suojautua maailman melskeeltä.

Samat elementit toistuvat varhaiskantaisissa uskonnoissa kaikkialla: luonto antaa ja ottaa, kiroaa ja siunaa, ja useimmiten täysin mielivaltaisesti. Jumalten pelko on viisauden alku, mutta kun mahdollisuudet vaikuttaa luontoon ja vastustaa sitä kasvoivat, alkoi painetussa päässä kyteä kapinahenki. Eurooppalaisessa kulttuurissa edistyksen voittokulkuksi nimetty maailmanlopun prosessi antoi ihmiselle lopulta kuristusotteen ympäristöstään, ja seuraavina vuosisatoina sivistyksen levittäjät pyrkivät parhaansa mukaan maksamaan nöyryytöksensä samalla mitalla. Orjista tuli orjuuttajia samalla kun elämän lähde muuttui kauppatavaraksi.

Lopulta – itseään realisteiksi kutsuvien kyynikoiden mukaan liian myöhään – alettiin huomata pilkan osuvan omaan nilkkaan, kun luonnon sietokyky alkoi lä-

hestyä äärirajojaan. Oma etua oli tavoiteltava luonnon etua tavoittelemalla. Tuskallisen hitaasti säädökset alkoivat estellä isäntien ruoskien sivalluksia. Työkoneiden skalpellien ja asfalttisen silikonin kuolettavasti kaunistama äiti maa kuitenkin jatkoi kuiviin vuotamistaan. Haavurien on vieläkin vaikea tehdä työtään masojen kieltäessä hoivaamisen, joka kapitalistisen kukoistuksen oppien mukaan on kerettiläistä.

Sallittu hedelmä

Pätevän avun puutteessa luonto iski salakavalasti takaisin. Sana sanalta, ajatus ajatukselta se kiemurteli nykyihmisen tietoisuuteen, käärme kulutusjuhlan muoviparatiisiin. Vihreät arvot, ympäristö perintönä seuraavalle sukupolvelle ja uusi kosketus luontoon kohosivat yhä useammille huulille tiedotusvälineissä, moraalikeskusteluissa ja kaupan kassalla. Mallit muunneltiin kosmeettisesti luontaisenkaltaisiksi, elävää ravintoa ajettiin takaa kissojen ja koirien kanssa, poliittiset kannanotot täytettiin luomulla ja vitamiineilla siinä missä hiushoidotkin.

Luonnontuote, ravinne, elinvoima. Taikasanat kietoutuvat ostajan ympärille kuin lämmin, suojaava otsonikerros, johon voi upottaa kaikki murheensa ja huolensa. Luonnon omat tehoaineet tekevät kaikista kauniimpia, roh-

keampia, onnellisempia – jos ne tehoavat luonnossa, tietysti siten ihmisessäkin, eikö totta? Äiti-hän aina parhaat pöperöt keittää – mikä voisi olla hienompaa ja tehokkaampaa kuin luontoemoinen oma resepti? Tutkijat todistelevat tuloksiaan toistensa suihin – silloin vain vaietaan, kun kausali-teetti pitäisi toden teolla osoittaa, kun pitäisi antaa pitävää näyttöä siitä, että juuri luonnonvoimien jylläys jysäyttää tuotteen tehon optimaaliin. Kuluttaja ei kuitenkaan anna sellaisten muoto-seikkojen kuin hämäreiden tutkimusten ja vaiettujen sivuvaikutusten rajoittaa itseään – kyllä luonto omastaan huolen pitää.

Kunnon tehdastavaran arvostus katosi, kun luonnonilmiön myötä muodostui ajatus luonnonmukaisten tuotteiden kaikenkattavasta ylivertauisuudesta. Työteliäästi ja tuotteliaasti taivaalle katkeraa kaasua puhkuvat piiput saivat unohtua, kun kulutustavaroiden sijaan arvoon arvaamattomaan kohotettiin metsästä reväistyt hyödykkeet. Kenelle kelpaa kumisaapas, kun tarjolla on tuohivirsu?

Takaisin puuhun

Kyllähän uskonnon tarvittaessa saa vaikka ladosta tai sen seinästä, eikä kannattajakaan tarvitse kauaa etsiä, jos vain osaa tarpeeksi kauniita asioita luvata. Ellei sentään tietäisi, että jokaista

käännynnäistä ohjaa kypsä ja syvälinen, kaiken kirkastava hengen palo, voisi luulla että uskontojen markkinoilla eniten väkeä omalle kojulleen kokoaa se joka hallitsee retoriikan. Ja oudot, hallitsemattomat voimat, joita mediaksi kutsutaan, vallan häikäisevät puhujantaidoillaan. Parempi kai olisi, kun siitä leipänsäkin saavat.

Lupaukset luonnon rauhasista, uudesta kosketuksesta jo kerran kadotettuun ympäristöön, houkuttelevat stressaantuneita ihmisparkoja kuin vanha ideanraato nostalgisia kärpäsiä. Joka kanava täytyy evankeliumin lähetysminuuteista, epistolat ehtivät joka palstannurkkaan. Kaikki se, mitä olet nähnyt ympärilläsi joka päivä, onkin osa jotakin paljon suurempaa, on suuri salaisuus, mahtava elollinen idoli. Energiat virtaamaan ja nesteet tasapainoon, uusi sisältö elämään luonnon mysteereistä.

Ympyrä on sulkeutunut. Kumarramme puita ja kiviä. Kuinka monta vuosisataa se kesti, kuinka syväksi kasvoi juopa, ennen kuin joku kurkisti siihen ja teki kauhuissaan täyskäännöksen? Ihminen väänsi luonnosta irti kaiken mikä väännettävissä oli, pysähtyi lopulta huoahamaan ja huomasi vetävänsä henkeen kasvihuonekaasuja. Ainako on käytävä kuilun partaalla, ennen kuin tajuaa mitä putous todella tarkoittaa, ennen kuin uskoo että niin hauska kuin hyppy olisikin, se olisi myös lopulta kohtalokas? Ainako on käytävä kuilun partaalla, ja ainako on ampaistava toiseen äärimmäisyyteen, niin kauas kunnes vastakkaisella suunnalla tulee toinen kuilu vastaan?

Tanssi yli kuilujen

Luonnonuskontojen uudella tulemisella on monia kannattajia, mutta harva itsensä sellaiseksi mainitsee. Avoimesti luontoon toivonsa asettavat ovat vähemmistö, jota usein katsotaan alta kulmain, vaikka heidän suhtautumistaan uskontoonsa voisi väittää terveemmäksi kuin useimpi-

en luonnonkultistien – ainakin he tunnustavat oppinsa ja kutsuvat itseään oikeilla nimillään. Toisin on niiden kohdalla, jotka eivät ääneen myönnä kulttiin kuuluvansa.

Epäilemättä luonnon mysteerit ovatkin moninaiset, ja opittavaa on paljon viisaalla ihmisellä, joka tuskin on viettänyt äiti maan povella edes yhtä tämän sydämenlyönnin aikaa. Mysteerit eivät kuitenkaan mystifioimalla selviä. Faktat hukkuvat aavistelijujen ja toiveajattelun mereen, pätevää tutkimusta on vaikea erottaa puolihuolimattomasta puuhastelusta. Niin kauan kuin kansa lankeaa polvilleen sanan "hivenaine" edessä ja hakee telepaattista yhteyttä puiden henkiin gurunsa pankkitilin kautta, lienee turha odottaa rakentavaa kritiikkiä ja perusteltua arviointia.

Orjasta isännäksi, piiskurista palvelijaksi. Neutraalia, tasapainoista roolia ei ihminen näemmä voi ottaa suhteessa suureen synnyttäjäänsä, jonka kanssa kilpailee piskuisen pallonsa herruudesta. Ei myöskään tarkkailla tasapuolisesti kaikkia tekijöitä: kun huomio kiinnittyy luonnon ihanointiin, unohtuu muu todellisuus.

Luonto antaa oopiumia kansalle sekä unikossa että uskonnossa. Oikein suuntautuneena se kaventaa näkökentän siinä kuin häikäilemätön kulutuskin, ja leimaa monia vakavia ympäristökysymyksiä kantamallaan kiihkoilun merkillä – taas ne luontohihhuit meiskaa, sanotaan. Näin ainakin kunnes poukkoilu ääripäästä toiseen eri aatteiden välillä jatkuu. Ja on kai kohtuus kaikessa sentään vähän liikaa vaa-dittu.

Hatten är din

Ihan tavallinen sunnuntai. Hieman railakkaasti vietetyn viikonlopun jälkeen tarkoituksena on ottaa tämä päivä rauhallisesti. Jätän "rauhallisesti"-sanan merkityksen arvioimisen lukijoille. Siis sunnuntai, syyskuun kuudestoista, kaksituhattayksi.

1. Poliisit ja rotta

Erään kaupungin erään pikaruokaravintolan edusta. Seuraan tapahtumaa lasi-ikkunan läpi, näköyhteys on suora. Kesellä katua kituu puoliraato rotta. Sen viimeiseksi ehtoolliseksi on katettu puolen litran sininen maito ja puoliksi syöty erään pikaruokaravintolan jälkiruoka.

Paikalle saapuu kaksi sinipukuista miestä. Tutkittuaan hetken tilannetta, toinen ottaa esille pampunsa ja hipaisee sillä rottaa.

Samassa paikalle ryntää hieman alkoholin vaikutuksen alaisena oleva pariskunta. Kombinaation naispuolinen henkilö haluaa suojella rottaa kaikelta pahalta. Syntyy sanaharkkaa jonka seurauksena naishenkilö koskee rottaa. Toinen sinipukuinen "Rantsala" pyytää pariskuntaa poistumaan paikalta. Naisen huutamisen ja kiljumisen innoittamana pamppu-rantsala hakkaa rotan kuoliaaksi.

Nainen suivaantuu ja käy poliisisedän kimppuun. Lopuksi

toisen poliisin seurassa poistuu kuollut rotta, toisen seurassa huutava naishenkilö.

2. Hunajatee ja kermakahvi

Kaksi anonyminä pysyttelevää ystävääni, puhuteltakoon heitä tässä Mieheksi ja Naiseksi tai Mikaksi ja Nooraksi, tulevat käymään luonani, kuten heillä tapana on, koska Mika asuu paikakakunnalla joka sijaitsee sangen kaukana kotikaupungistani. M ja N ovat seurustelleet jo kaksi viikkoa. Siirappista teinimeininkiä ei tästäkään alkuvaiheessa olevasta ihmissuhteesta puutu (keskiarvoiksi laskettakoon molemmille 18 vuotta), heti asetuttuaan mukavasti sängylleni, joka ei todellakaan ole ainut istumapaikka sangen suureksi luokiteltavassa huoneessani, he aloittavat ruskeaa nestettä tihkuvan keskustelunsa:

N: -Rakas kermakahvini, ihanaa että tulit tänään tänne, vaikka tarkalleen puolen tunnin päästä soittaakin työnantajani ja käskee minut töihin, johon minun on luonnollisesti pakko mennä.

M: -Ei se mitään, oi hunajateeni, enhän maksanut näistä parista tunnista kuin 48 markkaa. Rakastan sinua silti, ensi viikonloppuun hunajaiseni.

N: -Ensiviikkoon muruseni, ensiviikkoon!

3. Banaanikärpäset

Nuo kaikkien rakastamat luonnontuotteet jotka ilmaantuvat aina syksyisin markkinoille. Kahvilassa istuessani (samaisessa kahvilassa sain kerran eteeni salaattilautasen josta löytyi etana, olin tietysti siinä vaiheessa syönyt salaattistani puolet) en voinut olla tiedostamatta paikalle surraavia minimaalisia olentoja. Jotta pätemisen tarve kavereitani kohtaan huomattasi, päätin kertoa heille hieman faktatietoa noista verraten söpöistä luontokappaleista (Kirjoittaja pidättää oikeuden muutoksiin, jotka saapuvat toimitukseen vasta painon jälkeen):

J: -Banaanikärpästen haploidinen kromosomiluku on neljä. Toisinaan on hyödyllistä takaisinristeyttää heterotsygoottinen naaras resessiiviset alleelit omaavan homotsygoottisen koiraan kanssa. Kiasman syntyminen geenien väliin aiheuttaa sen, että kromatidit vaihtavat osia ja niiden mukana geenejään. Lisäksi vielä eri kromosomeissa sijaitsevien geenien alleeleissa tulee meiosisissa sukusoluihin sattumanvaraisesti kaikkia mahdollisia yhdisteitä. Toisilla yksilöillä jopa älykyys on resessiivinen ominaisuus.

M: -Äläpä kerro enempää...

Valoa kansalle!

Kesä on suomalaisille valon aikaa. Auringosta otetaan kaikki irti lomailemalla ja keräämällä energiaa varastoon syksyn ja talven pimeitä päiviä varten. Koko Suomi hakeutuu kesäkuukausina nauttimaan auringon tarjoamasta lämmöstä ja valosta useimmiten maaseudun hiljaisuuteen, ennen kuin palaa arkeen syksyn ja pimeän ajan saapuessa.

Syksyn valonpuutetta oireineen

Auringon valosta kannattaa nauttia, kun sitä vielä riittää. Syksyn pimetessä moneen iskee väsymys: monen mieliala laskee, olo tuntuu voimattomalta ja alakuloiselta. Valonpuutteesta johtuvat oireet kuuluvat kaamosväsymykseen, josta kärsii noin 10 prosenttia suomalaisista. Kaamosmasennustakin ilmenee, mutta se on harvinaisempaa. Siitä kärsii 1-3 prosenttia väestöstä. Ihmiset ovat valoherkkydeltäänkin hyvin yksilöllisiä. Fyysiseen kuntoon kannattaa kiinnittää huomiota, jos tuntee olonsa pimeällä väsyneeksi. Ulkona liikkuminen auttaa pimeälläkin, Haagan Neurologisen Tutkimuskeskuksen johtaja Markku Partisen mukaan Etelä-Suomessa on talvelakin riittävä määrä valoa luonnossa. 2500 luxin tarvittavan annoksen saa puolen tunnin kävelyllä. Kirkasvalolamppukin on avuksi, kunhan varmistaa laitteen laadun. Ressussa on ollut kirkasvalolaite

jo pari vuotta oppilaiden vireyden ylläpitämiseksi. Terveystoimittaja Marjukka Viialan toivomuksesta laitteen hankki koululle Resun koti ja koulu -yhdistys. Valohoidosta voi käydä nauttimassa koulun alakerrassa terveystoimittajan huoneen edessä olevalla sohva-alueella.

Kaupungin valoista kaikki irti

Kaupunki ei anna periksi auringon kadotessa talven pimey-

teen vaan luo hämärässä aivan uudenlaisen kuvan itsestään keinovalon valaistuksessa tuoden ympäristöä sinnikkäästi esille. Valoilla luodaan ilta-arkkitehtuuria, kuten taiteilija Ekku Peltomäki asiaa kuvailee: "Valaisemalla kaupunkimiljöössä rakennuksia, puita ja ympäristön muita tärkeitä asioita, meille syntyy uusi aistittava kaupunkikuva, missä kaikki ympärillämme on läs-

nä uudella tavalla." Valon voima on merkittävä. Sillä voi piilottaa ja korostaa haluamaansa. "Työ on selektiivistä – Mitä valaiset, mitä et, on merkittävää. Mihin varjon haluat lankeavan, mihin et," Ekku Peltomäki jatkaa. Valolla luodaan illalla ympäristöön tietty mielikuva yritysten mainosvaloilla, sekä rakennusten kohdevaloilla. Illan hämärtyessä myös ympäristön tunnelma muuttuu; samaa haetaan rakennusten valaisulla.

Liika valo on saastetta

Valoakin voi olla liikaa. Kaupungit ovat täynnä valosaastetta, joka luetaan ympäristöongelmien joukkoon. Kaikki tarpeeton valaistus, kuten horisontin yläpuolelle kohdistuvat valot, on valosaastetta. Talven pimeyttä valaistaan suurella määrällä kirkkaita valoja, jotka eivät ainoastaan ole suunnatonta energian tuhlausta, vaan myös haitta tähtitieteilijöille. Tähtitaivaan kauneus jää kaiken valon pimentoon, ja näin tavallinen ihminen vieraantuu ympäröivästä maailmankaikkeudesta. Tähtitieteellinen yhdistys Ursa ry onkin huolissaan mielenkiinnon laskusta tähtitiedettä kohtaan.

Valo tarjoaa paljon mahdollisuuksia läsnäolollaan ja lamaanuttaa poissa ollessaan. Aurinkoa näkyy talvellakin, sitä pitää vaalia; mutta aikaa on aina yhtä paljon, vaikka valoa puuttuisikin!

Niin makaa kuin petaa (Kuka kenenkin kanssa)

Mikään ei yhdistä niin hyvin kuin yhteinen vihollinen. Voi olla, että muslimimaiden liittoutuman vihanpito jenkkilää kohtaan on pyyhkäissyt puoli lähi-itää kartalta ennen kuin tämä lehti ilmestyy. Pyhä sota vaatii uhrinsa. Suurin osa uhreista ei varmasti ymmärrä pyhää sotaa. Puhumattakaan uhrien lähimmäisistä. Mutta pyhässä sodassa mikään ei ole pyhää.

Liittoutumia löytääkseen ei tarvitse matkata kauaksi. Niitä löytyy pienimmistäkin ystäväpiireistä, puhumattakaan koulusta. Koulussa, niin kuin kaikkialla on vaikeaa olla yhtä aikaa kaikkien kaveri. Tai siis mahdotonta. Aina löytyy joku, jonka mielestä hiuksissasi näkyy liikaa renessanssin vaikutus, vaatteesi ovat liian konservatiiviset, kävelyssäsi on liikaa grungea tai puheesi kohdistuvat liian syyttävästi puunhaalajia vastaan. Onko parempi että on paljon ystäviä vai että on vähän vihamiehiä? Mene ja tiedä. Mutta ole varovainen, joku ei ehkä pidä siitä.

Tuntuu kummalliselta, että ne joiden pitäisi toimia yhteisen hyvän nimissä ajavat kaikkein eniten omia etujaan. Vastuu yhteisestä tuo lisää oikeuksia itselle. Joku huojensi mieltäni sanomalla, että: "Hei, eihän toi mitenkään ihmeellistä oo, se on politiikka!". Mutta eihän politiikassa itsessään mitään vikaa ole. Vika on ihmisissä jotka toimivat

politiikan piirissä. Enkä tarkoita vain kansanedustajia. Poliittikkaa on koulussakin. Ja varsinkin kouluissa kukoistavat erilaiset tavat näyttää ahkeralta olemalla tekevä mitään. En toki voi väittää, että kaikki koulupolitiikassa toimisivat niin. Mutta todellinen ahkeruus hukkuu usein muun, toisarvoisen ahkeruuden sekaan. On tietysti hyvä että joku huolehtii viherkasvien hyvinvoinnista ja sosiaalisesta elämästä, samaan aikaan kun toinen aktiivinen tapaus testaa pelikorttien peliominaisuudet.

Myös arkadianmäellä kieroillaan, ollaan tekevinään ja tehdään ollakseen. Ryhmäkuriin olemassa olo kielletään yhteen ääneen, sellainenhan kyseenalaisiksi koko kansanvallan tarkoitukseen. Ja saattaisipa se olla hiukan moraalitontakin. Mutta ei hätää, kansanedustajia ei sido ryhmäkuri, he vain tekevät päätöksiä puolueen puolueohjelman mukaan. Eikä siitä sen enempää. Joskus kuitenkin tuntuu, että aikuiset poliitikot ovat jo oppineet joitain käytöstapoja ja tuiki tärkeää diplomatiaa eli ympäripyöreitä lauseita. Sen sijaan keskenkasvuisten politiikka on usein karua, julmaa ja niin kovin suorakaista. Nuoret pyrkivät tavalla tai toisella olemaan erilaisia, poliittisesti suuntautuneita nuoria. Finninaamaiset punapaidat vanovat kommunismin nimeen, vaikka joutuvat tarkistamaan koko

sanan sisällön sivistys-sanakirjasta. Kovin mielellään ollaan anarkisteja. Ja silti halutaan, että joku ottaa vakavasti.

On turha olettaa, että on auktoriteettia vaihtoehtonuorten keskuudessa, jos itsellään kravatit puristus estää verenkierron aivoissa. Toisaalta salkkua kantaviin aina niin kovin intellektuelleihin nuoriin voi olla vaikea saada kontaktia jos pukeutuu maailmaa parantaviin kirppari farkkuihin ja epämääräiseen Che Guevara-paitaan. Juuri nuorten tarve olla erilainen ajaa eri ryhmät kauaksi toisistaan. Konflikteja ei voi välttää. Onneksi niiden seurauksena ei katoa kokonaisia maita maailman kartalta. Ainakaan vielä, kun nuoret ovat vielä nuoria. Mutta entä kymmenen vuoden päästä? Sitä ei tiedä kukaan. Eivät edes ne nuoret, jotka tuntuivat nyt jo tietävän kaiken paremmin.

Taru ihme luontohippiäisestä

Ihme ei tarkoita outoa, sillä nämä pikku pirulaiset osaavat sulautua kaikkien elävien olentojen joukkoon paremmin kuin uusi susi sopii eläintarhan vanhaan laumaan. Se on kaikki kiinni kommunikointikyvyistä, jotka näillä hippiäisiin kuuluvilla otuksilla ovat paremmat kuin millään muulla elävällä olennolla koko universumissa. Heitä elää muutamia keskuudessamme, mutta suurimmaksi osaksi ne elävät luonnossa villien eläinten keskellä. Syytä ei tiedetä.

Mikä siis on ihme luontohippiäinen? Eläin? Ehkäpä, muttei mikä tahansa. Se ottaa selviämislleen kannattavimman muodon, loisi jossain, kunnes kasvaa tarpeeksi isoksi, ja sitten alkaa toteuttaa suurta salaista tehtävää. CIA:n mukaan kyseessä on maailmanvalloitusyritys, mutta oikeasti ne haluavat vain rauhaa, rakkautta ja puhdasta luontoa. Ne ovat niitä luonnonsuojelijoita, joita löytää juuri kaupunkiseutujen ulkopuolelta ja erakkoina Lapin tuntureilta. Niiden lukumäärä Amerikassa, varsinkin USA:ssa, on laskenut dramaattisesti viimeisten parin sadan vuoden aikana. Muutenkaan niiden yhteiskunnallisessa asemassa ei ole kehumista: ne päättyvät (jos ovat ottaneet ihmisen muodon) helposti eristykseen sellaisiin paikkoihin kuin Rikers Island. Se johdetaan niiden kyltymättömästä tarpeesta ajaa omaa asiaansa, mikä

siis on lyhyesti ilmaistuna maailman pelastaminen tai ainakin sen tuhoajien eliminoiminen. Silti suurin osa ihme luontohippiäisistä valitsee muotonsa mukavuutta ajatellen esim. susi, hirvi tai käärme. Ne välttelevät usein sellaisia muotoja kuin norsu, leopardi, simpanssi ja trooppiset linnut, koska niille käy yleensä tosi huono mäihä.

Ihme luontohippiäiset ovat erittäin rauhantahtoisia, mutta puolustavat reviiriään (eli pientä elämää kantavaa järkälettä nimeltä Maa) vielä henkeäänkin hanakammin. Se selittää niiden koko ajan harvenevan lukumäärän, johon tosin koko ajan liittyy luontohippiäisiä, jotka haluavat vielä jonain päivänä saada arvoni ihme. Ne eivät rakenna itselleen tukikohtaa (ihme luontohippiäiset unite) eivätkä tee webbi-sivuja tai järjestä tapahtumia. Ihme luontohippiäiseksi synnyttään tai tullaan jonkin uskonnollisen valaistumisen seurauksena (yleensä auto-onnettomuus tai jokin muu luontokatastrofi), mutta koskaan ei voi vain päättää muuttuvansa sellaiseksi. Ihme luontohippiäiseksi syntyneet tai muuttuneet vain tajuavat sen joskus, kuten jonain myrskyisenä yönä suihkussa.

Onko niitä siis olemassa? Eläinihmisiä (Huom! ei ihmisusia), jotka tapattavat itsensä jonkin niinkin turhan kuin puhtaan ja rauhanomaisen maapallon puo-

lesta. Miksi niiden pitäisi antaa elää ja estää kaupunkien levittäminen, sademetsien hakkuut ja tehoviljely? Miksi ne haluavat tehdä niin?

Koska ihmiset ovat niin itsekkäitä ja sokeita itseltään, ehtivät olisi tähänkään asti selvinneet ilman maapallon lähettiläitä, ystäviäimme ihme luontohippiäisiä.

Ihmisen kloonaus: tulevaisuuden uhkakuva

Ihmisen kloonamisella tarkoitetaan uuden ihmisyksilön luomista niin, että tämä on geneettään täysin identtinen jonkun henkilön (geneettisen vanhempansa) kanssa. Tutkijat ovat kehittäneet geenitekniikat niin pitkälle, että lampaasta on jo tehty onnistunut kloonin ja samanlaisilla tekniikoilla voitaisiin periaatteessa tehdä ihmiskloonikin. Mitä haittoja ja kauhukuvia kloonaminen tuokaan mukanaan?

Kloonamisesta on ollut paljon puhetta julkisuudessa viime aikoina. Se on ollut teemana jo monissa kirjoissa sekä elokuvissa. Ajatellaan, että ihmisen kloonaminen on jo huomispäivää, mutta mikä on toiminnan oikea tilanne? Kloonaminen on tällä hetkellä vielä kokeiluasteella, joten ihmisen kloonamisyritykset luokiteltaisiin ihmiskokeeksi. Eikö maailma saanut ihmiskokeista tarpeekseen jo toisen maailmansodan aikaisesta Saksasta, missä alempiarvoisina pidettyjä ihmisiä, kuten juutalaisia, käytettiin koe-eläiminä? Onneksi nämä tulokset kuitenkin hävitettiin sodan päättyttyä, eikä ihmiskunta sortunut hyväksymään niin halpamaista menettelytapaa. Jo nämä seikat yksin tekevät ihmisen kloonamisesta eettisesti väärää toimintaa.

Kaikki sivistyneet valtiot ovat hyväksyneet YK:n ihmisoi-keussopimuksen, jossa ihmiskokeet kielletään jyrkästi. Elokuvis-

sa on annettu ymmärtää, että tulevaisuuden klooneilla ei ole välttämättä ihmisarvoa, mutta tämä on mielestäni eettisesti mahdotonta. Kloonamisen seurauksista ei voida olla kuitenkaan varmoja. Vaikka kloonien geenistö olisi kunnossa, tuotosprosessin osaksi epäonnistuttua heiltä voisi puuttua kokonaisia elimiä tai niissä voisi olla vikaa tai he voisivat olla tunteettomia tai persoonattomia. Kukaan ei varmasti haluaisi tietää olevansa kloonin. Jos kloonin geneettisellä vanhemmalla todettaisiin jokin geneettinen sairaus, kloonikin tulisi lähes varmuudella sitä myöhemmin sairastamaan.

Dolly-lammas muistuu varmaa kaikkien mieliin muutaman vuoden takaisista uutisista. Kloonaminen onnistuttiin näyttämään iloisessa valossa, mutta mikä olikaan totuus? Montako kloonin alkuperäisestä Dollystä todellisuudessa tehtiin, joista vain yksi kelpuutettiin näytettäväksi koko maailmalle? Kun ihmisillä toteutettaisiin samankaltaista toimintaa, voitaisiin jo puhua rodunjalostamisesta. Huonoille yksilöille, jotka osaltaan värittävät tätä yhteiskuntaa, ei jäisi enää tilaa, koska heidät kaikki hävitettäisiin jo kasvatusvaiheessa, heti kun heissä havaittaisiin jotain vikaa. Vaikka hävittäminen tällöin tapahtuisi useimmiten jo sikiön varhaisessa kehitysvaiheessa, tästä syntyisi vaikeita eettisiä ongel-

mia. Minkä ikäinen sikiö voitaisiin vielä tappaa? Mahdollisesti jo syntyneitäkin lapsia päädyttäisiin tappamaan luvallisesti.

Myöhemmin ihmisiä varmastikin jalostettaisiin vain ominaisuuksien mukaan. Suurten rock-tähtien tai urheilijoiden solut olisivat tuolloin todella kysytyjä kloonattavia, samoin suurten tiede- tai valtiomiesten solut, jopa sellaisten, jotka olisivat jo kuolleita. Jos Hitlerin ruumiista saataisiin vielä soluja, voitaisiin tehdä kloonin yhdestä maailman pelätymmistä ja vaikutusvaltaisimmista johtajista. Tällainen ajatus hirvittää. Silloin maailman yllä leijuisi taas uhkakuva "Kolmanesta valtakunnasta". Olkoonkin, että Hitlerin valtaannousu vaati aikanaan myös sopivan ympäristön, jota hänen kloonillaan ei ehkä olisi.

Massakloonamisen seurauksena voitaisiin ainakin periaatteessa tuottaa kokonainen armeija tykinruokaa käymään so- taa muita valtioita vastaan. Silloin ei sotilaiden hengilläkään olisi mitään arvoa. Kuka tietää, vaikka tällaista jo suunniteltaisiinkin? Valtavat armeijat saattaisivat koko maailman sotatilaan, ja kukaan ei enää välittäisi sodan julmuudesta tai seuraamuksista. Viattomia kuolisi paljon, ja varsinkin klooneja, joille valtioiden päämiehet tuskin antaisivat mitään arvoa. Entä maat, joilla ei olisi mahdollisuutta tällaiseen kloo-

naamiseen? Heidän viimeiset sotilaansa kaatuisivat hirveää massaylivoimaa vastaan puolustuksen urheina isänmaataan, mutta kaikki olisi aivan turhaa, sillä kloonien virta olisi loputon. Ydinaseiden käyttökään ei tuntuisi niin pahalta, kun tuhoamiskohdeena olisikin ensi vaiheessa vain klooneja. Tällöin maailmaa saataisi pian kohdata todellinen loppu.

Yksilötasolla kloonaminen voisi olla kaunis ajatus, joka saataisi auttaa lapsettomuudesta kärsiviä vanhempia. Joskin monia heistä on voitu auttaa koeputki-hedelmöityksellä, joka on eri

asia. Ajateltaessa mitä uhkakuva kloonamiseen sisältyy, sitä ei voida mitenkään sallia. Mielestäni ihmisten tulisi tyytyä omaan osaansa maailmassa. He eivät saa leikkiä Jumalaa, koska heitä ei ole siihen tarkoitettu. Onneksi Suomessa ja kaikissa länsimaissa on ihmisen kloonaminen tällä hetkellä kiellettyä, mutta muun maailman luoma uhkakuva on erittäin realistinen. Ihmiskloonin tuottamisen vaaraa lisää tutkijoiden välinen kilpailu: he olisivat hyvin tyytyväisiä onnistuttuaan kloonamaan ihmisen ennen kollegoitaan. Italiassa eräs tutkija uhkasi kloonata ihmisen seura-

van kolmen vuoden aikana. Italian maaperällä hänen aikeensa ovat kiellettyjä, mutta hän aikoo matkustaa maahan, jossa kokeen saa suorittaa ja tehdä työnsä päätökseen. Tämänkaltaiset visiot ovat mielestäni järkyttäviä.

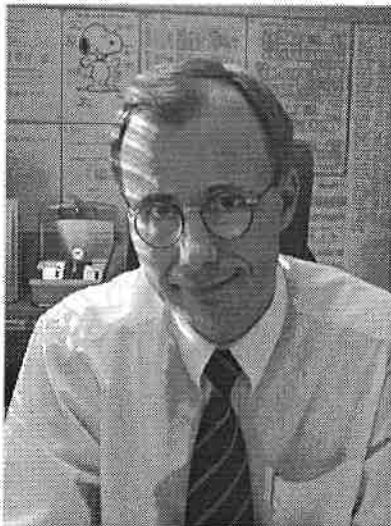
Ihmisen kloonaminen tulee ehdottomasti kieltää kaikkialla maailmassa. Voitaisiin perustaa järjestö valvomaan säädöksen pitävyyttä, ja kaikki maailman valtiot pitäisi saada mukaan kloonin kieltävään sopimukseen.

Niilo Kiesiläinen

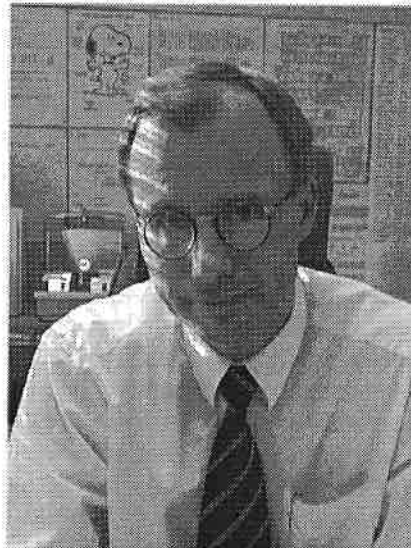
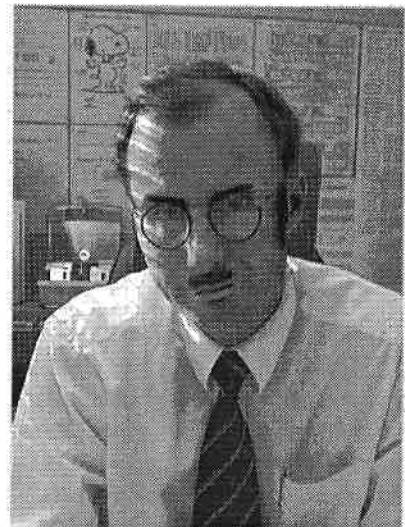
Kuin klooniquattro

Ari Huovinen. Resson lukion rehtori

Vladimir Putin. Presidentti

Vladimir Putin... Presidentti?

Kuka lienee? Ei ainakaan Presidentti.

Me ympäristön ystävät ja viholliset

Olin eräänä päivänä tiede-keskus Heurekaassa, ja satuin tutkimaan selostusta eri eliölajien sukupuuttojen syistä. Mukaan mahtui niin ilmastonmuutoksia kuin jättiläismäisiä maanjäristyksiäkin. Yllättävin oli kuitenkin viimeinen kohta, sillä sen lajin tuho on vasta tulossa. Laji oli ihminen. Esihistoriallista miestä esittävän kuvan alla oleva teksti totesi ihmisen olevan ensimmäinen laji, joka aiheuttaa itse oman sukupuutonsa tekemällä olosuhteet maapallolla elämiselle mahdottomiksi.

Mutta kukaan ei ole vielä määrännyt sitä päivää, jolloin hukumme omiin jätevuoriimme tai olemme auttamattomasti pilanneet kaikki maapallon juomavesivarat. Eihän sitä päivää edes välttämättä tule. Ovathan nykyään niin monet huolissaan ympäristön tilasta.

Esimerkiksi eräs pieni tyttö, joka surullisena kysyi äidiltään: "Miksi sademetsiä tuhoetaan?" ja kiukutteli, kun ei saanut huuhtoa shampoota hiuksistaan järveen. Mutta onneksi lapset kasvavat. Parin vuoden kuluttua tyttönen muistutti vanhempiaan, että nämä muistaisivat ottaa kauppaan mukaan oman kassin. "Ettei tartte tuhlaata muovia." Kun vanhemmat toivat kaupasta vessapaperirullia säästöpakkauskassa (tiedättehän ne rullat, jotka pitäisi taittaa pyöreiksi, mutta joista ei ikinä pyöreitä tule), tyttö mutisi omituisista paperirullista.

Mutta kului taas muutama vuosi ja tyttö varttui. Hänellä oli huone täynnä tavaraa, joista suurin osa vei vain turhaa tilaa. "Pitäisi kai viedä niitä kirppikselle", totesi hän silloin tällöin. Mutta koskaan ei ollut aikaa. Tyttö vastusti myös McDonaldseja, mutta se nyt oli ainoa paikka, jossa oli hänen kukkarolleen sopivan hintaista ruokaa. Tai siis, kun se kaveri halusi sinne.

Aina kaupassa käydessään tyttö katsoi tarkasti mitä osti. Että osaisi valita niin mitä? Ympäristöystävällisiä tuotteita? No ehkä, mutta ensisijaisesti hyvää ja mahdollisimman halpaa. Ja kuunnellessaan kotona uutisia hän pudisti päätään ydinvoimalle. "Ne ei sitten ajattele yhtään ympäristöä!"

No mutta. Tämän kirjoittaja tunnisti jo itsensä. Ihmisluonto nyt vaan on sellainen, että on pakko kirjoittaa puolustus: En ole ainoa!

Tytöllä on myös kaveri. Kaverin talon pihalta löytyy kaikki asiaankuuluvat jätessäiliöt biojätettä myöten. Eräänä päivänä tyttö kysyi kaveriltaan (tämän luona ollessaan), että mihin voisi laittaa appelsiininkuoret. Että mistä löytyisi biojäteastia. Kaveri katsoo tyttöä pitkään. "Ei me jakseta roskaa lajitella!"

Kulutus- ja kierrätystottumukset ovat juurtuneet syvälle nyky-yhteiskunnan ihmisiin. On pakko omistaa paljon erilaisia tavaroita, ja jos jotain ei enää tarvita, se joko haudataan kaapin

perälle tai heitetään roskiin. Kirpputoritavara on esimerkiksi viiden sadan kenkiin tottuneille nuorille aivan liian halpa-arvoista. Ja kuitenkin kirpputorit ovat kierrätystä parhaimmillaan.

Ihmisten olisi aika oppia huomioimaan pienten valintojensa suuret seuraukset. Tuskin vika on edes tiedon puutteessa, nykyinen tietoyhteiskuntammehan suoltaa sitä ulos tuutin täydeltä. Vai olisiko tietoa liikaa, niin että kaikki tärkeä (kuten yhteinen ympäristömme) hukkuisi kaiken epäolennaisen sekaan?

Suurin syy lienee kuitenkin mukavuudenhalu ja haluttomuus tapojen muuttamiseen. Odotetaan naapurin toimivan ensin, ja jos naapuri ajattelee samoin, niin luotetaan ympäristön parantavan itse haavansa.

Vaan kuka ostaisi meille herätyskellon???

Taistelkaamme!

Nyt kun Yhdysvaltain suu-
resta terrori-iskusta on kulunut
hetken aikaa, voisimme pohtia
sen eri näkökulmia. Niitähän riit-
tää. Ensimmäiseksi tulee mie-
leen, kuinka jotkut voivat tehdä
tällaista: kaapata matkustaja-
koneen ja ohjata sen päin suur-
ta, ihmisiä täynnä olevaa raken-
nusta. Ketkä haluavat vahingoit-
taa Amerikkaa – tai länsimaita
yleensäkin – niin paljon, että ha-
luavat kuolla vakaumuksensa
puolesta, ja viedä mukanaan kuo-
lemaan tuhansia viattomia ihmi-
siä. Ainoat terroriryhmät, joiden
toimintatapoihin kuuluvat itsemur-
haiskut ovat islamilaiset funda-
mentalistijärjestöt. Tämänhän me
kaikki tiedämme, kiitos median
viimeaikaisen propagandan. Alle-
kirjoittanut tunnustaa itsekkin jou-
tuneensa tämän "valistuksen"
uhriksi siinä määrin, että uskoo
itsekkin jonkin tai joidenkin tällais-
ten ryhmittymien olevan syyllisiä
tähän katastrofiin.

Toinen paljon median ham-
paissa riepoteltu näkökulma, on
iskun mahdolliset taloudelliset
heijastukset. Totta on että öljyn
ja kullan hinnat nousivat rajusti
heti iskun jälkeen, mutta ne myös
laskivat lähes ennalleen jo seu-
raavana päivänä. Muutenkaan
sen pahempia pörssikriisejä mis-
sään puolella maailmaa ei liene
koettu. Mielestäni onkin täysin
luultavaa, että tämän kauhistut-
tavan teon mahdollisia vaikutuk-
sia talouteen suurennellaan ikään
kuin "varmuuden vuoksi". Tämän
jälkeen on helppo selittää pörs-

sin jatkuva alamäki ja epävaka-
a tilanne "Yhdysvaltain viimeikai-
silla tapahtumilla". Kärpäsestä ei
pitäisi tässä tapauksessa tehdä
härkästä, vaan meidän tulisi kes-
kittyä olennaiseen eli uhrien ja
heidän omaistensa auttamiseen.
Sekä Afganistanilaisten siviilien
olujen parantamiseen, sillä tämä
ei ole heidän vikansa.

Seuraavaksi huomio siirtyy
omaan turvallisuuteemme. Voisi-
ko samanlainen hirmuteko tois-
tua myös meillä? Onneksi me
suomalaiset olemme kohtalaisen
turvassa. Olemme kaukana
tapahtumapaikoilta, monetkaan
eivät tiedä meistä oikeastaan
mitään, emme kuulu NATO :on
emme ole ärsyttäneet ketään.
Maastamme ei edes löydy hyviä
iskukohteita. Täällä ei kohoa
tornitaloja.

Lisäksi asiasta kuin asia-
ta löytyy aina ympäristö-
näkökulma. Entäpä, jos terroristit
ensi kerralla iskevät johonkin
sellaiseen paikkaan jonka räjäh-
dys tai tulipalo aiheuttaa ympäris-
tökatastrofin? Öljynjalostamoon?
Ydinvoimalaan? Jos näille terro-
risteille ei edes ihmishenki mer-
kitse suuriakaan, niin kuinka sit-
ten ympäristö? Eikö ole täysin
mahdollisuuksien rajoissa, ettei-
vät nämä ihmiset tyydy seuraavalla
kerralla tuhoamaan ainoas-
taan betonia ja terästä, vaan jo-
tain sellaista, jonka jälleenraken-
nus ei olekaan aivan yksinkertai-
nen juttu: ympäristöä.

Yksi mielenkiintoinen vaiku-
tus tällä hirmuteolla näyttää ole-

van. Eräänlainen hopeareunus.
Yhdysvallat on nimittäin ruvennut
viimein lähentymään sitä maata,
johon sillä on vieläkin ollut ei nyt
ehkä *epämääräiset* mutta kuiten-
kin mielenkiintoiset suhteet. Tar-
koitan siis rakasta itänaapuriam-
me Venäjää. Putin puhuu kauniita
sanoja USA:n ja Venäjän yh-
teistyöstä "taistelussa terrorismia
vastaan". Minusta oli vilpittömästi
hieman, sanoisinko outoa (hyvin
positiivisella tavalla siis) nähdä
Yhdysvaltain Moskovan suurlähe-
tystön eteen tuodut kukat, kynt-
tilät ja ikonit.

Tällaiset tapaukset aiheut-
tavat paljon vihaa, niin puolin kuin
toisinkin. Parasta, mitä voisimme
tehdä, olisi nyt kostonkierteen
välttäminen. Sellaisen koston-
kierteen, kuin Kosovossa tai Is-
raelissa. Emme saa myöskään
unohtaa ihmisiä ja heidän hätään-
sä. Jokainen toimikoon omalla
kohdallaan miten parhaaksi nä-
kee.

Meidän tulee kuitenkin ym-
märtää myös Yhdysvaltain isku-
ja. Eihän tule kuuloonkaan, että
tällaisten hirmutekojen järjestäjät
pääsisivät noin vain luikahtamaan
kuin koirat veräjältä. Tämän ta-
kia on väärin spekuloida sillä pi-
täisikö meidän kieltää ilmatila-
mme käyttö, koska terroristit voi-
vat kostaa. Jos emme taistele
terroristeja vastaan, koska pel-
käämme heitä, niin hehän ovat jo
voittaneet. Mutta taistelkaamme
terroristeja, alkäämme siviilejä
vastaan.

Ympäristö-gallup

Ympäristönsuojelu on aina ajankohtaista. Ihmiset tulevat harvemmin ajatelleeksi, kuinka paljon he todellisuudessa kuormittavat ympäristöä. Jo pienetkin päivittäiset teot vaikuttavat ympäristöön.

Tämän kyselyn tarkoitus oli selvittää ressurssien - sekä oppilaiden että opettajien - näkemyksiä ympäristönsuojeluun liittyvistä kysymyksistä. Noin 500 vastauslomakkeen joukosta valittiin kaikki opettajat (26) sekä satunnaisesti 327 oppilasta, joista poikia 120 ja tyttöjä 207. Oppilaat olivat tasaisesti eri luokka-asteilta.

1. Millä kulkuvälineellä tulet kouluun?

Oppilasta ehdoton enemmistö ilmoitti tulevansa kouluun julkisilla kulkuvälineillä, ja opettajistakin yli puolet sanoi käyttävänsä niitä. Ympäristön kannalta tämä on erittäin hyvä asia, koska julkinen liikennehän tunnetusti vähentää henkilöautoilusta aiheutuvia päästöjä. Keskimäärin seitsemän prosenttia oppilaista ja opettajista 15 % tulee pyöräillen tai kävellen kouluun. Siispä todennäköisesti suurin osa oppilas- ja opettajakunnasta asuu muualla kuin kantakaupungissa.

2. Kuinka usein heität pikkuroskat maahan?

Huomaa, että ressurssit ovat

siistiä väkeä, koska kukaan talossamme viihtyvistä ihmisistä ei tunnusta heittävänsä pikkuroskia aina maahan. Jos roskista ei ole näkyvissä, opettajat pitävät roskat kiltisti taskuissaan. Sen sijaan 17 % pojista ja 9 % tytöistä viljelee siinä tapauksessa roskia kadulle. Oppilaista noin puolet sanoo harvoin heittävänsä roskia maahan, ja opettajakunnastamme peräti 88 % ei milloinkaan heitä roskia muualle kuin roskikseen.

3. Keräätkö biojätteet erikseen?

Pojista 43 % vastasi lajittelevansa biojätteet, kun taas tytöistä ja opettajista tasan puolet lajittelee maatuivat jätteet. Mitenköhän koulumme jätteidenlajittelu mahtaa

olle järjestetty? Kerätäänkö biojätteet erikseen?

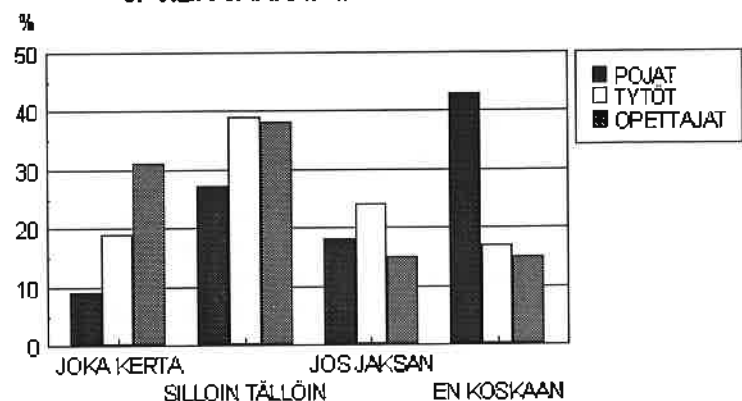
4. Palautatko tyhjät pullot kauppaan?

Myös tässä asiassa tytöt ja opettajat ovat samoilla linjoilla. Nimittäin heistä 80 % vie pullot kauppaan aina. Pojilla vastaava prosenttimäärä on 64. Ihmettellemme, miksi kaikki eivät palauta pulloja, vaikka niistä saa pantin.

5. Vietkö vanhat vaatteet ja tavarat kirppikselle tai keräykseen?

Kirppari-innostus koulumme oppilaiden keskuudessa riippuu sukupuolesta. Noin 60 % kauniimman sukupuolen edustajista myy

5. VIEN VANHAT TAVARAT KIRPPIKSELLE

käytetyt tavarat aina tai silloin tällöin kirppiksellä. Nuorista miehistä 43 % ei koskaan tai vie vanhoja tavaroitaan keräykseen tai kirppikselle. Opettajat puolestaan ovat kirpputori- ja keräysintoilijoita. Heistä 70 % kertoo joka kerta tai silloin tällöin kierrättävänsä vanhat tavarat.

6. Kuinka usein lajittelet paperit ja pahvit?

Viisaus kasvaa ilmeisesti iän myötä, sillä yli puolet opettajista sanoo aina tunnollisesti lajittelevansa paperit ja pahvit erilleen muista roskista. Sukupuolikin näkyy vaikuttavan lajitteluun: huomattavasti suurempi osa tytöistä kuin pojista kertoo aina keräävänsä jättepaperin erikseen, ja pojista peräti yli viidennes ilmoitti, ettei koskaan lajittele paperia ja pahvia muista roskista.

7. Kuinka usein viet maito- ja mehutölkit keräykseen?

Tämän kysymyksen vastauksiin vaikutti se, että kaikessa viisaudessaan ressutkaan eivät tiedä keräyspisteiden sijainteja. Niihän sijaitsee esimerkiksi ostareiden yhteydessä tai kierrätyspisteissä. Tytöt kierrättävät tölkkejä yhtä paljon kuin pojat ja opettajat yhteensä eli tytöt ovat ilmeisesti löytäneet tölkkien keräämisen ihannuuden. Suurin osa ihmisistä kuitenkin sanoo kierrättävänsä tölkit harvoin tai ei milloinkaan. Osoitteesta www.paperinkerays.fi löydät lähimmän keräyspisteesi osoitteen.

8. Mihin heität ongelmajätteet?

Luulisi, että ongelmajätteiden kierrätys tulisi olla kaikilla hallinnassa, ja näinhän näyttäisi olevankin. Kaikista vastanneista yli kaksi kolmasosaa vie ongelmajätteet niiden keräyspisteisiin tai liikkeisiin. Kuitenkin tavalliseen roskikseen ongelmajätteitä heittää 23 % pojista ja opettajista ja tytöistä 6 %.

9. Käytkö suihkussa useammin kuin kylvyssä?

Tässä kohdassa tulos oli selvä. Kaikista vastanneista yli 90 % käy suihkussa useammin kuin kylvyssä. Syitä tähän voivat olla ajanpuute ja se, että nykyisin kodeissa ei ole enää niin paljon kylpyammeita. Toisaalta monet ajattelevat ympäristöä ja käyttävät näin ollen vähemmän ympäristöä kuluttavaa suihkua. Enemmistö pojista on suihkussa alle 10 minuuttia. Tytöt puolestaan kuhnivat suihkussa kauemmin eli keskimäärin 15 minuuttia. Joten pojat säästävät vettä käymällä tehokkaassa pikasuihkussa. Opettajat käyttävät suihkua yleensä alle 10 minuuttia.

10. Suljetko hanan hampaita harjattessasi?

Noin kolme neljäsosaa kaikista vastanneista sulkee hanan hampaiden harjauksen ajaksi, mikä on tietysti hyvä, koska ei maailmassa vettä niin tuhattomasti ole tuhlettavaksi turhanpäiväiseen läträämiseen.

11. Ostatko joutsenmerkin tai ympäristömerkin saaneita tuotteita?

Oppilaista ja opettajista enemmistö ostaa ympäristömerkillä varustettuja tuotteita, jos sattuu sellaisen näkemään. Opet-

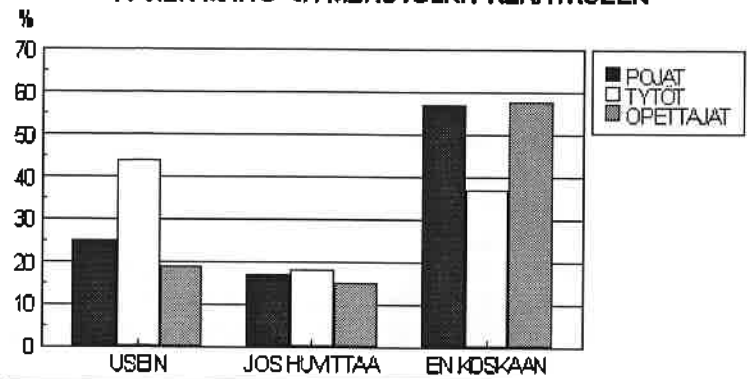
tajista 12 % ei juuri koskaan osta ympäristömerkki-tuotteita. On hyvin positiivista huomata, että näinkin moni huomaa ympäristömerkityt tuotteet kaupan hyllyillä.

12. Kuinka usein käyt kirpputorilla, antikvariaatissa yms.?

Kirppiksillä ja divareissa käyminen ei näytä olevan erityisen suosittua koulussamme. Mutta kuitenkin jopa viidesosa opettajista käy niissä usein. Tyttöjen ja poikien välillä ei ole suurta eroa, sillä noin joka kymmenes oppilas ilmoitti käyvänsä kirpputoreilla usein. Tosin pojista suurempi osa kuin tytöistä ei koskaan osta mitään kirppiksiltä tai divareista.

Loppujen lopuksi kyselymme tulokset osoittautuivat mielenkiintoisiksi, vaikka sen suurempia yllätyksiä ei tullutkaan. Useissa kysymyksissä tyttöjen ja opettajien vastaukset olivat hyvin samanlaisia. Joihinkin kysymyksiin saimme ylimääräisiä kommentteja. Paras näistä oli erään miesopettajan lausahdus: "En koskaan laita mitään roskia roskikseen, vaan jätän tyhjat tölkit jääkaappiin ja roskat pöydille. Vaimo hoitaa ne jonnekin... huutaen."

7. VIEN MAITO- JA MEHUTÖLKIT KERÄYKSEEN

Matka roskien ihmeelliseen maailmaan

Lähes jokainen ihminen on joskus löytänyt jotain tarpeellista ja vähemmän tarpeellista roskiksista. Ala-asteen ensimmäisillä luokilla minä ja pihamme muut lapset teimme varsinaisia löytöjä lehtikeräyslaatikoista. Meillä oli tuuria, sillä pihassamme asui mielisairas vanha mies, jonka roskien seasta olen löytänyt mm. nahkakantisen Raamatun, lukuisia nuottivihkoja sekä kehystetyn taulun (joka tosin riitelyn seurauksena päättyi yläkerassa asuvalle Marjolle).

Nykyaikana ihmiset ovat niin laiskoja, että ennemmin heittävät tarpeettomat tavarat roskiin kuin vievät kierrätyskeskukseen. Tämä on onni monille roskisdyykkareille, jotka haalivat kaiken omaisuutensa ja jopa ruokansa roskapöntöistä. Myös meille, jotka käytämme k-marketteja ruoan hankintaan, löytyy roskiksista paljon käyttötavaraa, jopa huonekaluja, jos vain sattuu paikalle oikeaan aikaan. Isovanhempani ovat haalineet roskatavaran seasta mm. täysin ehjän, metallisen lampun varjostimen sekä kauniin maton. Oma huonettani komistaa ihanan värikäs jakkara, jonka bongasin vuosi sitten biojäteastian takaa.

Jokaisessa meissä asuu pieni roskisdyykkari. Hyvin pieni ainakin minussa. Todellista roskisdyykkaria minusta ei koskaan tule, koska pelkkä ajatus vanhojen banaanien kuorien kaivami-

sesta saa ihoni kananlihalle. Hyödyllisten tavaroiden saanti ilmaiseksi kuitenkin ilahduttaa varmasti jokaista. Päätinkin kokeilla, mitä löytyy itähelsinkiläisen kerrostalon roskapöntöistä.

Koska ajatus roskien tonkimisesta naapurien silmien edessä ei minua pahemmin innostanut, päätin tehdä kokeiluni kaatosateen aikana, jolloin muut talon asukkaat tuskin vaivautuisivat viemään roskiaan. Harmikseni lehdet oli viety kierrätykseen muutama päivä sitten, mutta pienellä kurottelulla sain käsiini reilut kymmenen ET-ristikkolehettä. Lähes kaikki ristikot olivat täytettyjä, ja yksi lehdistä oli jopa uusien numero. Lähettämällä ristikoita, olisin voinut saada itselleni hyvällä tuurilla vaikka 200 markan arvoisen urheilukassin tai 4000 markkaa puhtaana käteen. Kuka sanoo, ettei roskien tonkimisella voi ansaita?

Kauhukseni juuri kun olin kurkottamassa astian pohjalle (kannattaa muuten varoa kantta, se tippuu helposti selkään...), roskakatoksen ovesta astui sisään naapurimme. Tervehdin nopeasti ja ryntäsin ristikkolehdet kainalossa naama punaisena kohti kotia. Kuinka noloa!

Koska ensimmäinen dyykkauksekokeiluni jäi hieman lyhyeksi, lähdin seuraavana aamuna jälleen roskiksille. Heti katoksen oven vieressä seinään nojasi pyykkilinet. Siitä puuttui tosin

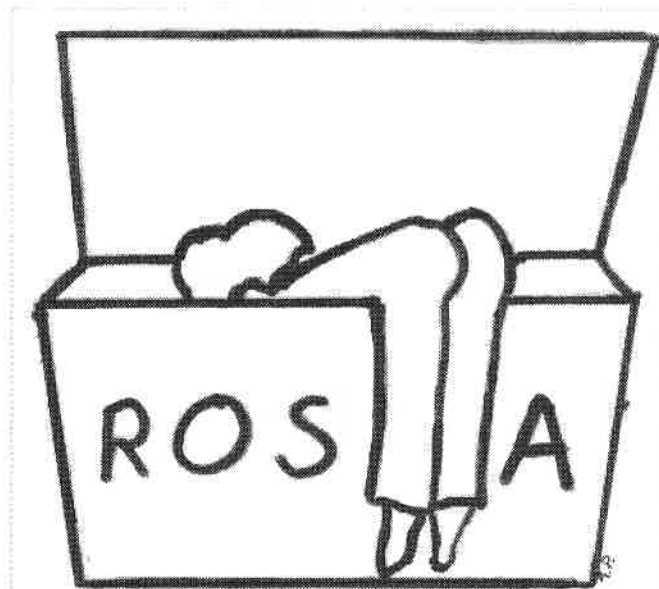
pari narua ja se oli ruosteessa, mutta muuten täysin käyttökelpoinen. Päätin kuitenkin olla ilahduttamatta äitiäni uudella pyykkilinetillä: tulisi halvemmaksi ostaa uusi kuin kunnostaa tämä vanha rämä. Joku oli kiirehtinyt ennen minua tuomaan lehtikeräykseen kasan vanhoja Hesareita. Köyhän opiskelijan kannattaisikin hakea päivän viiveellä lehti keräyksestä, jos ei ole varaa maksaa reilun tonnin tilausmaksua. Myös juoruja voi löytää muutaman viikon vanhoista Ilta-Sanomista, jotka tosin tässä tapauksessa olivat repeytyneitä ja kahvitahroja täynnä.

Ensimmäinen jätepönttö kumisi tyhjyyttään. Pohjalla oli kuitenkin kaksi avaamatonta ananassäilykettä, luultavasti vanhentuneita. Yritin epätoivoisesti ylettyä niihin, mutta juuri kun melkein sain purkit käsiini, kolme äkäistä ampiaista piiritti pääni. Kiljuen juoksin ulos katoksesta huitoen käsilläni ilmaa. Häpeillen katsoin ympärilläni, toivottavasti kukaan naapuritalon asukas ei herännyt lauantaiaamuiseen kiljuntaani. Palasin kuitenkin urheasti roskapönttöjen ääreen, tosin kiersin kaukaa ampiaisten tukikohdan. Muut astiat olivatkin lähes täynnä (ilmeisesti en ollut ainoa ampiaisten säikäyttämä). Tyydyin katselemaan, näkyisikö pussien läpi jotain arvokasta. Hanskat eivät olisi olleet huono varustus tutkimusmatkalla

roskien haisevaan maailmaan, koska koskeminen likaisiin pusseihin ei pahemmin houkutelut. Ainoa mitä havaitsin oli, että joku naapureistamme heittää maitotölkit roskien sekaan kierätyksen sijaan ja joku toinen käyttää Persil-pesuainetta tahrojen poistoon.

Poistuin roskakatoksesta pettyneenä. Retkieni saldo oli tusina vanhusten ristikkolehtiä, ruosteinen pyykkikeline sekä muutama säilykepurkki, ja lähes kaikki löytöni jäivät odottamaan matkaa kaatopaikalle. Missä oli 100 000 markan arvoinen ässäarpa, entä arvokas kultaketju? Taitaa olla, että silloin löytää kun ei mitään etsi. Jätän siis vastaisuudessaakin roskien tonkimisen oikeille roskisdykkareille, joille se on jo elämäntapa.

Näin sinustakin voi tulla ympäristöaktivisti!

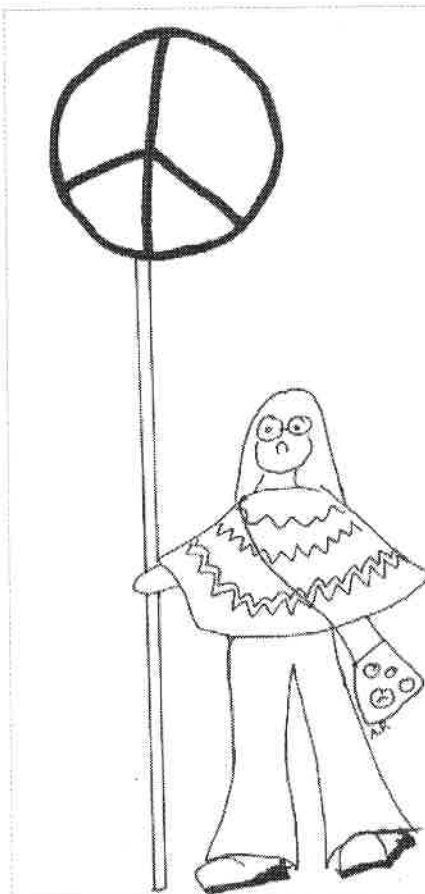
1. Kaiken a ja o on se, että keksit aiheen/t, jonka puolesta "aktivoidut". Ympäristö, sehän on selvä, mutta tarkemmin, kapinoitko jotain jättiyritystä vastaan, joka hakkaa Amazonin sademetsiä vai matkustatko estämään ydinjätettä kuljettavan junan matkaa.

2. Kannattaa ottaa hiukan selvää tästä aiheesta. Ainakin sen verran, että osaat vastata joltain jos joku kysyy minkä takia olet tätä mieltä.

3. Opettele sivistyssanoja. Että kuulostatkin fiksulta! Viljele sanoja globaali, otsonikato, riistotalous, ylikansallinen, luonnonmukainen, ekologinen...

4. Muuta tyyliäsi. Käy kirpputorilla uusimassa vaatevarastosi. Kestosuosikkikangas sametti. Levenevät lahkeet, isot huivit, kangaskassit, pinssit, rintanapit, pitkät hameet, ponchot, värikkäät ja kuvioituneet vaatteet ovat ehdottoman IN. Jos olet vähän enemmän "rock", niitit ovat hyvä lisä. Hiuksesi voit värjätä jollain shokkiväriä (ei mielellään eläimillä testatulla). Rasattakin ovat tosi jees. Meikkaaminen on hiukan kyseenalainen asia, koska melkein kaikki meikit ON testattu eläimillä. Ja muista, tosi aktivistilla on ainakin yksi lävistys!

5. Ala kasvissyöjäksi. Salaatti on hyvää!

6. Liity johonkin järjestöön, joka ajaa samoja asioita kuin sinä. Tätä kautta voit löytää todellisia sukulaissieluja. Porukalla on muutenkin helpompi toimia.

7. Tee harjoituksia käytännön tilanteita varten. Esim. puuhun itsensä sitomisharjoitus on hyvä. Etsit sopivan paikan johon voit itsesi sitoa, sidot itsesi ja katsot kauanko kestät. Tämä harjoitus karsii jyvät akanoista!

8. Mieti hyviä iskulauseita, jotka ovat tietysti lyhyitä mutta ytimekkäitä. Tyyliin: "Puillakin on tunteet", "Kannatan ydinvoimaa: lapsistani tulee mielenkiintoisia." jne.

9. Tee plakaatteja ja kylttejä, joissa käytät iskulauseitasi. Hyvä on myös treenata kiihkoista katsetta, ryhdikästä marssia ja kyltin kantamista.

10. Hauku George W. Bushia ja jenkkejä. Oikeastaan voit käyttää mitä tahansa haukumasanonoja, todennäköistä on että 90% osuu oikeaan.

11. Boikotoi! Voit boikotoida lähes kaikkea mahdollista, suosittuja ovat ylikansalliset yhtiöt kuten Mc Donald's ja Nestle.

12. Kun olet tarpeeksi harjoittanut itseäsi, voit alkaa todellisiin toimiin. Jaa tiedotteita kadunkulmassa, järjestä mielenosoitus/ osallistu mielenosoitukseen ja kirjoita mielipidepalstoille.

Stressikärpänen

Kuten me kaikki jo hyvin tiedämme, ympäristöllämme on se kummallinen tapa luoda jos minkälaisia paineita ja muita inhottavia mieltä kaiheartavia tunteita. Jos kerrankin on käynyt niin onnellisesti, ettei tuleva koeviikko kauhistuta tai aiheuta ylimääräisiä sydämenlyöntejä, eivätkä opettajatkaan juuri kiusaa sinua tunneilla inhottavilla pikkutarkoilta kysymyksillään, niin juuri silloin, vihdoinkin saavutettu tasapainoinen tila järkkyy. Aivan niin, lisää häiriötekijöitä. Esimerkiksi vanhempasi päättävät ilmoittaa sinulle, kuinka huonosti sinä olet heidän mielestään pärjännyt edellisen jakson aikana ja kuinka olet laiminlyönyt kotitöitäsi. Yrität tottakai puolustella itseäsi sanomalla olleesi kiireinen koulutöiden takia. Lisääntyneet projektityöt, aineet, esitelmat, referaatit ja kaikenlaiset analyysit sekä arvostelut ovat vieneet viimeisetkin aikasi ja voimasi. Puhumattakaan läksyistä tai kokeisiinluvusta. Yritä siinä nyt kertoa heidän mielestään hyväksyttävistä syistä tai edes toimivia tekosyitä. Ei sitten mikään kelpaa.

Lisääntyneet koulujutut ovat luonnollisesti lisänneet niiden suorittamiseen kuluvaa aikaa, jonka olet joutunut karsimaan pois muusta vapaa-ajasta, kuten lempiohjelmiesi katselusta ja ys-

tävien kanssa oleskelusta. Tästä ystäväsi ovat tietenkin muistaneet mainita sinulle monet kerat ja valittaa sinulle, kuinka teidän ystävyysuhteenne on vaarallisesti hiipunut teidän mentyänne eri paikkakunnilla sijaitseviin lukioihin. Neuvoton tila, eikä totta?

Moni olisi jo tässä vaiheessa valmis hyppäämään ikkunas-ta ulos tai kokeilemaan mitä tahansa muuta keinoa säästyäkseen uusilta henkisiltä rasitteilta. Mutta ei, lisää on tulossa. Isonkoski aloittaa jokaviikkoisen valitusmaratoninsa, ja tällä kertaa onkin oikein osuvasti päättänyt kohdistaa sen sinuun. Pikkujesikin jankuttaa siitä, kuinka sinä joskus monta kuukautta sitten olit luvannut viedä hänet huvipuiston vuoristorataan. Kaiken lisäksi perheenne koira ulisee ovesi ulkopuolella ja kerjää ylimääräiselle lenkille.

Nämä yllämainitut seikat ovat vain pieni määrä esimerkkejä niistä monista tapauksista, jotka saattavat aiheuttaa tuota stressiksi kutsumaamme ilmiötä. Ainoa paras keino välttyä stressiltä ei ole stressiä aiheuttavien asioiden eliminointi vaan uusien stressitilojen syntymisen estäminen. Mitenköhän tämä sitten onnistuu? Ei aavistustakaan.

No, mitä vaihtoehtoja sitten on päästä jo valmiiksi syntyneis-

tä stressitiloista eroon? Hukuttautuisinko? Joisinko kolme litraa astianpesuainetta? Vaiko yrittäisinkö mieluummin jäädä auton alle? No, vaihtoehtoja löytyy, täytyy myöntää, mutta kysymys kuuluukin ovatko ne kannattavia? Jokainen voi itse päätellä mitä edeltävistä vaihtoehtoista saat-taa seurata, varsinkin monta kertaa toistettuina. Siksi suosittelisinkin käytettäväksi itse kehittämäni neuvoa: Vältä stressiä, nuku ja syö hyvin.

"Oottakaa hetki, mä käyn vaan äkkiä tuolla alhaalla juoksemassa."

"Ja katsotaanpas teidän tavallista epäyhtälöänne½"

"Teidät kaikki pitäis laittaa pohjoiskorealaiselle uudelleenkasvatusleirille."

"Miksei ole olemassa mustia kukkia? Mustat kukat on rুমia, evoluutio on karsinut ne pois vuosisatojen kuluessa."

"Ei tää oo demokratiaa. Tää on totalitaarinen diktatuuri jossa mä hallitsen teitä propagandalla ja pelolla."

"Mun täytyy nyt mennä takas viihdyttään tota sensoria..."

"Mulla on hiki ja sillä sipuli."

"Pidetään sadan vuoden orgiat ja sitten häivytään täältä"

"Olishan se pirullista, jos tekis mieli ja sitten molemmat olis tyttöjä"

"Oopium sinänsä on aika hyvä aine, mulla on kokemuksia siitä"

"Mä oon täys nolla"

"Vanhukset yleensä kuolevat syntiin"

"Kylläpäs te ootte zombeja tänään"

"Emmä mitään kirjallisuutta ala ruotsiks lukemaan"

"Mä oon kerran käynyt turussa, ja silloinki sain turpiini"

"Nyt ei enää jaeta paperia niin kauheasti"

"Sekin on kosketushavainto, kun mä monotan jotain kiveä"

"Mä oon turmeltunut vanha

mies, joten mun on helpompi ajatella näitä juttuja kun teidän"

"Silloin kun sä ryhdyt ruoskimaan vankilanjohtajaa..."

"Suomen verolakia voi aina rikkoa"

"Tämä on Humen partaveitsi"

"Mä oon väärälle alalle joutunu 400 m juoksija"

Opettaja: "Vastatkaa vain toiseen kohtaan"

Oppilas: "Mitä, jos mä vastaan kumpaankin?"

Opettaja: "No... sitten... mä lyön sua!"

"Mä ehdottaisin Juha Savolaista Suomen kuninkaaks."

Oppilas: "Miksei nää monisteet oo kakspuolisia?"

Opettaja: "Mä en kuule usko kestävään kehitykseen."

Salon Femme
Helena Rütta
Kauppinen, Feirikari
ja
kosmetologi
Hanna Niemelä

Meikkaukset ja Vanhojen-
päiväkampaukset meiltä
 Kalevankatu 7 00100 Helsinki
 puh. 646 968, 640 646

Strangers in Helsinki

Perjantaina 17. elokuuta vuonna 2001 Helsinki sai olla todistamassa varsin omituisia happeningiä: Kaduilla vilisi suunnaton joukko nuoria ihmisiä, jotka olivat tulleet hyvin kaukaa kokoontuakseen yhteen tänä auringkoisena kesäpäivänä. Heitä oli saapunut niinkin kummallisista paikoista kuin Gotham Citystä, Korvatunturilta, lastenhuoneesta, 60-luvulta, Maikkarilta ja Keski-Mäntsälästä! Niin, nyt ei laulettu ventovieraista Moskovassa, eikä muukalaisista New Yorkissa, vaan tässä oli kyseessä epämääräinen, kovaääninen ja kieltämättä värikäs röykkiö Helsingin ydinkeskustassa – ja he lauloivat Piipolan vaaria.

Ympäristö oli kaikille turistihahmoille uusi ja outo, ja välillä heihin iskiikin lievä paniikki. Psykologit olisivat varmasti olleet innoissaan, jos heitä olisi ollut näkemässä, kuinka ympäristö vaikuttaa tehokkaasti ihmisen käyttäytymiseen: Jotkut olivat niin hämillään kaupungin vilskkeestä, että palasivat ihmisen kehityksen alkutaipaleelle ja konttasivat matkaansa eteenpäin. Keski-Mäntsälän Maamiesseuran jäsenet muuntautuivat kanoiksi vajotakseen mahdollisimman alas ja piiloutuakseen tuntemattomien ja pelottavien ihmisten katseilta. Baywatchit luottivat rytmitajuunsa, ja alkoivat nostaa jalkaa keskellä Espanpuistoa. Siitähän etelän miehet

innostuivat ja ottivat käyttöönsä videokamerankin. Ei sellaista sentään joka päivä nähdä tällaisessa rauhallisessa kaupungissa.

Keski-Mäntsälän Maamiesseuran jäsenten sponsorilippikset vain vilahtivat ja halkokännykät pirisivät klassisen Nokia tunen mukaan, kun he eksyivät toistamiseen ihmismassoissa. Pienistä vastoinkäymisistä ei lannistuttu, vaan matkaa jatkettiin reippaasti eteenpäin letkajenkan tahdissa. Näin kaikki pysyivät mukana, vaikkei itse jenkasta niin väliä ollutkaan.

Helsinki oli varmasti monille erilainen kokemus kuin mitä oli odotettu. Joulupukin apurit pettyivät luultavasti melkoisesti, kun maassa ei ollutkaan lunta, ja hiekka raastoi pulkan pohjaan naarmuja. Mitäköhän pukkikin mahtoi sanoa? Keski-Mäntsäläläiset joutuivat käyttämään soluaivojaan, kun eivät millään meinanneet löytää tietä maalaiskunnan virastoon. Eräs ystävällinen helsinkiläinen sitten huomautti, että he tarkastelivat kässissään Rovaniemen karttaa. Itseenään snorkkeleiksi kutsuvat taas joutuivat kulkemaan ympäriinsä uimarensa ja sukelluslaseissa pääsemättä koskaan lähellekään vettä. No, lukuun ottamatta epätoivoisia yrityksiä kastella heitä suihkepulloilla.

Päivä päättyi yhtä jännittävässä merkeissä kuin oli alkanut-

kin: Helsingin vilkkaasta menosta vaikutteita saanut keski-mäntsäläläinen törmäsi, innoissaan kun oli, vahingossa vanhempaan naishenkilöön. Ilmeisesti tämä ei hyväksynyt maalaisjunteja sivistyneessä kaupungissa ja protestoi heittämillä pahaa aavistamatonta maamiesseuralaista kengällä. Vakavilta vammoilta säästyttiin, mutta raukka taisi saada ikuiset traumat tapahtuneesta. Palanneeko isoon kaupunkiin enää toiste...

Tämä pikkuisen tavallisesta poikkeava päivä Helsingissä ei kuitenkaan ollut seurausta virtuaalimaailmojen yhteentörmäyksestä vaan ressurujen tapa toivottaa uudet tulokkaat tervetulleiksi Ressun lukioon. Toisin sanoen, tämä päivä oli ykkösten nahkiaispäivä! Tällaista "tervetuliasjuhlaa" voi aivan vapaasti kyseenalaistaa, mutta onhan se niin, että kaikki me ykköset olimme, ja olemme sitä hiukan yhä, strangers in Res-su Upper Secondary School. Meidät oli siis aivan syytä tutustuttaa koko koulun ympäristöön täysin ventovieraina. Varmasti kukaan meistä ei unohda sitä päivää, jolloin saimme olla täysin oma itsemme! Vai mitä Keski-Mäntsälä? Dididiidii, dididiidii, dididiidii ii!

"Ja me istumme tai seisomme
pöydässämme
ja me lähdämme sitti eteenpäin. Tämä pitkulainen matka-artei,
jälä liikkuu, kaikki nämä Unohduneet

päät ikkunoina

-- Etteenpäin se ryöpyy ohi kukoivien puistojen
ja nyltyihin ikkunoiden
ja sen lastina on
monen sijattoman sielun
paino."

Lena Keston: Omena Ruipole ja muita
kaupunkilaitana

Ideoita opetukseen

Onnenmaa -kansantalouspeli

johdattaa talouden tuntemukseen

SnowWish Oy -yrityspeli

opastaa yritystalouden perusteisiin

Ydinasiaa

avaa säteilyyn liittyvät salat

Duuni - Jobb

antaa tietoa ammateista ja työelämästä

www.tat.fi

Taloudellinen Tiedotustoimisto

Et. Makasiinikatu 4, 00130 Helsinki

Puhelin (09) 131 511

faksi (09) 621 6266

www.tat.fi

etunimi.sukunimi@tat.fi